

CODEX DIPLOMATICUS
HISTORIÆ
ZARINGO-BADENSIS.

N. I.

DAGOBERTI REGIS DIPLOMA DE THERMIS BADENSIBUS,
QUAS ABBATIÆ WEISSENBURGENSEI DONAT.

A N N O D C L X X V I.

Ex Chartulario veteri Ecclesie Weissenburg.

Dagobertus Rex Francorum Viris Illustribus, Ducibus, Comitibus, Domesticis, & omnibus gentibus, tam presentibus quam futuris. Illud ad stabilitatem regni vel remedium anime nostre perdurare credimus, si peti-

A

tionibus sacerdotum, in quo auribus nostris patefecerint, ad effectum perducimus. Ideo cognoscat magnitudo seu utilitas vestra, quia nos ad suggestionem viri venerabilis Ratfridi, Abbatis de Monasterio Wizinburgo, *Balneas* illas trans Rhenum in pago *Auciacense* fitas, (quas Antonius & Adrianus quondam Imperatores suo opere edificaverunt) ad Monasterium, quod dicitur Wiffenburg, & est constructum in honore S. Petri in pago Spirense, visi fuimus concessisse, cum omnibus, & cum ipsa marcha ad ipsas *Balneas* pertinente, que venit de ambabus lateribus usque in fluvium Murga, & de uno fronte ad partem Occidentalem Rasta una, & de alio fronte ad partem Orientalem leuittas sex, quot homines loci istius siti dicunt rastas tres. Propterea hoc preceptum cessionis fieri iussimus, ut ab hac die memoratus Ratfridus Abbas, vel Patres ipsius Monasterii Wiffenburgensis, sui que successores vel Monachi ibidem commanentes, de supra scriptis *Balneis*, que dicuntur aquas calidas, vel Marcha ad ipsas *Balneas* pertinente, faciant, quod ipsi maluerint, hoc est, habendi, tenendi, suisque successoribus relinquendi firmissimam in omnibus habeant potestatem. Et ut hec presens autoritas firmior sit; manu nostra, vel annulo nostro subter eam decrevimus roborari. In Cristi nomine Dagobertus Rex. Data sub die Kal. Augusti, anno secundo regni nostri.

Nota. *Coccius* in *Dagoberto* pag. 175. Chartam hinc inde mutatam exhibet, atque ex eo *Bouquetus* in *Scriptoribus Rev. Franc.* Tom. IV. p. 654. Coccii tempore ignotus fuit Dagobertus II. unde eam Dagoberto primo male adscripsit. *Observationes ad Præceptum hoc Alfatia Diplomatica* dabit.

IV.

OTTONIS III. IMP. DIPLOMA DONATIONIS ET BIRCH-
TILONIS COMITIS CHARTA FUNDATIONIS MONASTERII
S. CYRIACI IN SULZBERG.

ANNO DCCCCXCIII.

Ex Tabulario Bada-Durlacensi.

In nomine Ste & indiuidue Trinitatis, OTTO diuina fauente clementia Rex, Omnibus fidelibus nostris presentibus scilicet atque futuris, Notum esse uolumus, qualiter nos ob petitionem fidelis nostri BIRCHTILONIS comitis ad ecclesiam sancti Cyriaci martyris in villa *Sulziberg* uocata in honorem illius constructam & consecratam de nostra proprietate dedimus quicquid habuimus in villa *Sulziberch* dicta ad nostrum ius pertinens in pago *Brischouue* nuncupato & in comitatu superius iam scripti birchtilonis comitis situm, atque eandem proprietatem cum omnibus utensilibus illuc rite pertinentibus, in mancipiis utriusque sexus, areis, ædificiis, terris cultis & incultis, agris, pratis, campis, pascuis, uineis, siluis, uenationibus, aquis aquarumue decursibus, piscationibus, molendinis, viis & inuis exitibus & Reditibus questis & inquirendis cunctisque aliis appendiciis quæ adhuc dici possunt, à nostro iure in ecclesie ius perpetualiter habendam ibi transfudimus. Et ut hec nostre auctoritatis donatio presenti ac futuro tempore firma permaneat, hanc

perceptionem inde conscriptam sigilli nostri inpressione insigniri iussimus, manuque propria ut infra uidetur corroboravimus. Notum sit presentibus scilicet ac futuris, qualiter ego BIRCHTILO pro Remedio anime mee monasterium in honore Sci Cyriaci martyris in loco qui dicitur *subziberc* construxi, Ubi requiescere usque in diem iudicii cupio, ac predium quod hereditario iure visus sum habere in *Wilre*, in *Rinka*, in *Rimislingen*, in *Katthin*, in *Verstat*, in *Bucgingen* ad prefatum locum tradi perpetualiter in victualia congregationis possidendum. Eo scilicet tenore, ut si qua iniusta potestas aliquid de prefato Monasterio diripere, seu aliquid inde prestare conatur, Coheredes quod remaneat in suam redigant potestatem

Signum Domini Ottonis (locus monogrammaticus) gloriosissimi Regis Hildebaldus Episcopus & Cancellarius vice Willigisi Archiepiscopi Recognovi: Data x Kal. Julii Anno Dominice Incarnationis d. cccc. xciii. Indict. vi. Anno autem tercii Ottonis regnantis decimo, Actum Altstedi feliciter amen.

Nota. Instrumentum hoc in duas partes scissum sine notis chronologicis editit HERBGOTT. *Genealog. Habsburg. Cod. Dipl.* num. 154. sq.

V.

 OTTONIS III. IMP. PRIVILEGIUM MONASTERIO
 WALDKIRCH DATUM.

 ANNO. DCCCCXCIV.

Ex autographo Waldkircherf. (a)

In nomine Sanctæ & individuæ Trinitatis. OTTO Divina favente clementia Rex. Si ecclesias Dei nostra regalis persona, potestate à Rege Regum nobis mortalibus concessa, sublimare conamur, hoc procul dubio & ad præsentis nostri regni statum, & ad æternæ beatitudinis præmium nobis profuturum fore credimus. Quapropter omnium fidelium nostrorum, tam præsentium, quam & futurorum noverit solers industria, quomodo nos cuidam monasterio *Waldkiricha* vocitato, in pago *Brisiggouue* dicto, & in comitatu *BIRTHILONIS* Comitum sito, ac in honorem Sanctissimæ Dei genetricis Mariæ, Sanctæque Margarethæ Virginis constructo ac dedicato, quod per traditionem Burchardi strenuissimi Ducis Alemannorum una cum consensu & comprobatione contractalis suæ Hadewige hereditario jure in nostrum decidit jus, talem donamus atque largimur libertatem, qualem Augia, Corbeja, aliaque monasteria habent nostri regni, in quibus monachi vel monachæ sub regula S. Benedicti digna Deo præbent servitia. Volumus enim, ut præfatum monasterium rerum suarum liberam in omnibus disponendi regu-

(a) HERRGOTT. *Geneal. Habsb.* Tom. II. n. 149. vitiose passim.

lariter habeat potestatem, ut quæcunque eidem monasterio in auro, vel argento, in agris, & famulis, seu quibuslibet rebus, fuerint oblata, sive in præfenti die collata esse constant, vel data, in dispositione maneat Abbatisfæ, quæ eidem loco prælata est, vel in futuro prælanda erit; ut quicquid secundum Dei timorem regulariter disposuerint, ad ecclesiæ illius utilitatem, liberam in omnibus cum consensu fororum suorum spiritualium, inibi Deo servientium, faciendi habeant potestatem; monachæ vero, quæ ibi sub regula S. Benedicti die noctuque incumbunt servitio Divino, dum more mortalium Abbatisfa earum hujus vitæ . . . consummaverit, habeant potestatem inter se eligendi Abbatisfam, & eam videlicet personam, quæ præpositum conversionis & moribus & habitu profiteatur. Insuper volumus, & omnino perdonamus, ut nullus Dux, Comes, Vice-Comes, aut aliqua judiciaria persona, potestatem habeat in præfato monasterio, vel in locis ad illud monasterium pertinentibus pernoctandi, vel placitum tenendi, aut paratam exigendi, seu aliquod servile onus eis earumque familiis imponendi, nisi forte necessitatis causa, aut dilectionis gratia vocati ab Abbatisfa adveniant, vel importunitate sui suorumve sacro loco aliqua inferatur molestia. Advocatus enim nullus ibi constituatur, nisi quem ipsius monasterii Abbatisfa cum consilio totius congregationis sibi aptum & utilem elegerit. Et si inscie & non satis caute sibi advocatum non bonum acquirerint, re cognita, eo abjecto, potestatem habeat in alterum illis utiliorem transire. Et ut hæc nostra Regiæ auctoritatis concessio nunc & in futuro firma & inconvulsa permaneat, hoc nostræ donationis privilegium cum consilio principum nostrorum auctoritative inde conscriptum

figilli

II.

EXCERPTA EX CHARTA CHRODARTI COMITIS DE
BONIS IN PAGO BRISAGAVIENSI A SE VENDITIS.

ANNO DCCLXIV.

Ex Tabular. San Dionysf.

- - - **F**ratri Folrado Abbate emptore Ego Chrodardus Comis vindetur.
Quæ contra actus sola - - - porcione & rei ipsius tradicio-
ne consistat ac tabularum aliorumque documentorum ad hoc tantum
interponatur instructio, ut fidei rei factæ & juris ratio comprobatur. - -
Idcirco videtur, vindedisse me tibi constat, & ite vindedi in ducato
Alamannorum in pago *Brisagaviensis*, quem dato precio comparavi, aut
colibet modo adtraxi & promptissima voluntate vobis firmamus, hoc est
in fine vel in marcas *Binubhaim* sibi *Romaninchova*, (a) & in alia loca in
Tontarinchova, (b) in *Gotonos-vilare* (c) in *Vvalshpach*, (d) in *Haottin-*
gas, (e) & *Agimotingas*, (f) in *Binushaim*, (g) in *Eypalinchova* (h) &c.
Actum in villa quæ dicitur *Mareleja* (i) puplici. Dato 16. Kal. Aug. an-
no XIII. regni Domini gloriosissimo Pippino regis - - - - -

(a) Rümigen. (b) Thumringen. (c) Kutz, olim ein Weiler, hodie
der Kutzer Bann cum mola, feudum est, quod Nobiles de Baden a Se-
renissima Domo Badensi acceptum possident.

(d) Wollbach. (e) Hauingen. (f) Aimeldingen. (g) Binzen.
(h) Oetlingen. (i) Marcell.

Nota. Chartam hanc dedit MABILLON *de Re Diplom.* Lib. VI. num. 45. FELI-
BIEV *Hist. de S. Denys. Preuves* p. 29. De Folrado vide ALSAT.
ILLUSTR. Tom. I. p. 722.

III.

EXCERPTA EX LUDOVICI, GERMANIAE REGIS, DIPLOMATE, QUO DONATIO DAGOBERTINA, MONASTERIO WEISSENBURG. FACTA, RENOVATUR.

A N N O D C C C L X X I I I .

Ex Schannati Vindem. Liter. Collect. I. p. 6.

In Nomine sanctæ & individuæ Trinitatis Ludovicus Divina favente gratia Rex &c. Venerabilis Abbas, Fidelis noster Grimoldus veniens in Præsentiam nostram protulit nobis quandam Traditionem factam ab Antecessore nostro Dagoberto, pro calidis aquis, quæ dicuntur *Balnei* in pago, nuncupato *Usgavve*, quos prædictus Antecessor cum omnibus appenditiis ad ipsum locum jure & legitimè pertinentibus ad Monasterium Weissenburg, quod est constructum in honorem sancti Petri contradidit præsidente Rodfrodo ejusdem loci Abbate quæ postea in Beneficium quorundam Vassallorum nostrorum versa est, & per multa annorum curricula ita in beneficiis stetit, rogavit itaque præfatus fidelis noster ut ob memoriam Antecessorum nostrorum ac mercedis nostræ augmentum præfatam Traditionem redintegraremus, ac per præceptum nostrum ad præfatum locum confirmaremus quod cum omni benignitate officium pro DEI amore ac pastoris Ecclesiæ videlicet sancti Petri Principis Apostolorum fieri decrevimus &c. Data XV. Kal. Junii Anno Regni Domini Hludouici Regis XXIII. Actum Franconofurt Palatio Regio feliciter Amen.

figilli nostri impressione signare iussimus, manuque propria, ut infra videtur, corroboravimus.

Signum Domini Ottonis (locus monogrammaticus) gloriosiss. Regis.

Hilibaldus Episcopus & Cancellarius jure Wiligisi Archiepiscopi recognovi. Datum XI. Kal. Jan. Anno Dominicæ Incarnationis DCCCCXCIII. Indictione VII. Anno Tertio Ottonis regnantis XII. actum *Sasbach* (a) feliciter. Amen.

VI.

OTTO III. IMP. MONASTERIO WALDKIRCH DONAT
MANSOS V. IN SCAFHUSON, VILLA BRISGOVIÆ.

A N N O D C C C C X C V.

Ex Autographo Collegiata Waldkirch.

In Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis OTTO diuina fauente Clementia Rex. Omnibus fidelibus nostris præsentibus scilicet atque futuris notum esse uolumus quemadmodum Nos ob petitionem & interuentum dilectæ Sororis nostræ Sophiæ Sanctæ monialis dedimus quinque

(a) Sasbach vicus ad Rhenum in Brisgovia, infra Brisfacum.

manfos cum area una in dominicatu in uilla *Scafhufon* dicta. in pago *Briſſiggouue* dicto. & in comitatu *BIRTHILONIS* Comitris fitos. ad monaſterium *uualdkircha* dictum, in honorem Sanctiſſimæ dei genitricis *Marixæ* nec non & Sanctæ *margaretæ* uirg. Conſtructum ſcilicet in uſum puellarum ſub regula *Sci Benedicti* inibi domino ſeruientium. Inſuper eis dedimus etiam *Lucum* unum quem uulgares *hard* nominant inter uillam *uuala* & *Scafhufon* ſitum. qua maximam inde habuerunt penuriam. atq. iam dictos eodem manfos & *Lucum* prænominatum cum omnibus uenſilibus ſuis. hoc eſt areis. aedificiis. mancipiis utriuſq. Sexus. terris. cultis & incultis. agris. pratis. campis. paſcuſ. filuis. uineis. uinetis. aquis aquarumue decurſibus. piſcationibus. molendinis. queſitis & inquirendis. cunctiſq. aliis appendiciis quæ adhuc dici aut nominari poſſunt eidem iam dicto monaſterio *uualdkircha* in proprium tradidimus. atq. ex integro de noſtro iure in prædictarum monacharum tranſſudimus juſ. Et ut hæc noſtra regia traditio dehinc firma conſiſtat. hoc præceptum inde conſcriptum. Sigilli noſtri impreſſione ſignare juſſimus. manuq. propria ut infra uidetur corroborauimus.

Signum Domini Ottonis (locus monogrammatiſ) glorioſiſſimi regis ;

Hildibaldus eps. & *Cancellarius* uice *uuiligifi* archiepiſcopi recognoui ;
data *iiii Kl. ian.* anno dom. incarnat. *dccccxcv.* jndict. *viii.*

Anno autem tertii ottonis regnantis *xij.* Actum *ereſtettun.* ſel. Amen.

VII.

OTTONIS III. IMP. DIPLOMA, PER QUOD LOCO
VILLINGEN JUS PUBLICI MERCATUS, MONETÆ AC
TELONII CONCEDIT.

ANNO DCCCCXCIX.

Ex Archivo Fürstenberg.

In Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis. OTTO superna functus Cle-
mentia Romanorum Imperator Augustus indignus. Si fidelium
nostrorum petitionibus assensum præbuerimus, nobis inde illos fidelio-
res esse credimus procul dubio, quâ de causâ universæ ætati scilicet
præsentis sæculi & futuri ævi notum esse volumus, quoniam nos Duce
Egregio Hermano rogante (a) *B. Comiti* nostro donavimus, largiti fu-
mus & concessimus Jus fas & potestatem, in quodam suo loco Villingen
dicto publicum faciendi & construendi mercatum, cum moneta, Telo-
neo, ac totius publicæ rei banno. In *Comitatu* quóque *Hara*, quem
Hildebald Comes tenere & potenter videtur placitare, atque idem no-
stræ Concessionis auctoritativæ mercatum fore legitimum cum omni pu-
blica functione, Imperiali decrevimus præceptione omnium hominum
postposita Contradictione, tali videlicet Juris Dispositione, ut cuncti,

(a) Intelligitur Hermannus II. Sueviæ & Alfatix Dux, de quo *Alfatix Illustr.*
Tom. II. pag. 543.

qui illum jam dictum mercatum visitare Cupiant, securé & cum totius tranquillitatis pace eant, redeant, & sine iniusto quolibet Damno negotium suum excolant, scilicet Comparando, emendo, vendendo & quidquid huius artis nominari potest faciendo. Et si hoc quod patet prædicti mercati firmamentum quisquam mortalium violare, Irritare, seu Infringere præsumpserit, se sciat Compositurum talem nostræ reipublicæ bannum, qualem ille Componeret debitor, qui illum mercatum *Constantiæ* aut illum *Thuregi* aliqua temeritate frangeret sive Contaminaret. persolvat quoque hunc ipsum bannum Imperialem prædicto *B. Comiti*, aut cui dare voluerit, habeatque idem modo dictus Comes licentiam tenendi, Commutandi, Donandi, & quidquid sibi placuerit de prænominato mercato disponendi.

Et ut ista Concessio nostræ auctoritatis permaneat indissolubilis & perseverans hanc paginam, ut videtur subtus manu propria Corroboravimus. Sigillo nostro plumbeo figillare præcepimus. Datum 4to Kalend. aprilis anno Dominicæ Incarnationis D° C° C° C° XC° VIII Indict. 12. anno tertij Ottonis regnantis 12. (b) Imperij 3. actum *Romæ*.

Signum Domini Ottonis (locus monogrammaticus) Imperatoris Inviçtissimi.

(b) Latet hic vitium. Annus Regni XV. conspirat cum anno Imperii III.

VIII.

DIPLOMA HENRICI II. IMP. QUO ECCLESIAE BASIL.
BANNUM FERARUM IN BRISGOVIÆ TRACTU
CONCEDIT.

A N N O M V I I I .

Ex authentico Tabularii Episc. Basil.

In nomine sanctæ & individuæ Trinitatis. Henricus divina favente clementia Rex. Si Ecclesias Dei alicujus doni incremento meliorare studuerimus, nobis id profuturum esse minime dubitamus. Quapropter omnium fidelium nostrorum, præsentium scil. & futurorum, noverit universitas, qualiter nos interventu atque petitione Adalberonis Basil. Episcopi, sibi suæque Ecclesiæ in honore S. Mariæ constructæ ac ædificatæ, bannum nostrum bestiarum super illas sylvas his terminis ac finibus succinctas, a villa *Togingun* (a) usque ad villam *Ofhusen* & ad *Adelenhusun* (b) & inde *Worin*; (c) inde vero usque ad *Harderen*, & inde ad *Zaringen*, & inde ad *Werstetten*, (d) & de illo loco ad *Thier-*

(a) Hod. Thiengen.

(b) Olim villa, nunc in urbe Friburg. Parthenium Ord. S. Dominici.

(c) Wieri viculus ad Friburgum.

(d) Hod. Vörsletten.

mondingen, (e) inde vero ad *Ruthtin* (f) ac postea ad *Bezscingen*, & inde per ascensum *Treifaniae* fluminis usque ad locum, ubi *Bamelaha* fluvius intrat in *Treifania*, & inde per ascensum *Bamelahæ* usque ad præscriptam villam *Togingnun*, secundum collaudationem provincialium inibi prædia habentium per hanc nostram regalem paginam concedimus atque largimur, ac de jure nostro in ejus jus & dominium transferimus, ea videlicet ratione, ut prædictus Adalberonus Episcopus sui que successores de prænominato banno & ejus utilitatibus dehinc liberam habeant potestatem quicquid eis placuerit faciendi, omnium hominum contradictione remota. Et ut hæc nostræ donationis autoritas stabilis & inconcussa omni permaneat tempore, hoc præceptum inde conscriptum manu propria roborantes sigillo nostro insigniri jussimus. Actum *Treveris* Anno Dominicæ incarnationis Mo VIIlo.

(e) Vicus destructus prope Vörfsetten, ex quo adhuc curia superest.

(f) Reuthy.

IX.

PIRRTHELONIS CHARTA TRADITIONIS MONASTERIO IN SULZBERG FACTÆ.

A N N O M V I I I .

Ex autographo Tabularii Episc. Basil.

In nomine Sancte & individue Trinitatis. Notum fieri volumus in Deo omnibus fidelibus post futuris, qualiter ego PIRRTELO nomine, omnem hereditariam partem, quæ me contingebat, tradidi cum manu fratris mei Gebehardi ad casam Dei, quæ est constructa in loco, qui dicitur *mons Salsuginis* in honore Sancti Ciriaci Martiris in pago *Prisicheuue* in comitatu *ADALBERONI* Comitum ad utilitatem Sanctimonialium, ibidem Deo seruientium sub regula Sancti Benedicti Abbatum perpetualiter possidendum. Et ut uerius credatur hæc traditionis carta, eorundem prediorum nomina subnotare curauimus, id est *Rincha, Pucchinga, Wilare, Rimisinga, Ruti, Ferstete, Holcishusa*, cum omnibus appenditiis eorum. In præsentia uero multorum testium tradidi præfatum locum cum subnotatis prediis illuc pertinentibus ad æcclesiam Dei, quæ est constructa Basileæ in honore sanctæ Dei Genitricis Mariæ firmiter possidendum. ea scilicet ratione, ut regularis uita perenniter stabiliretur. Ut autem eadem uita firmiter possit custodiri, Episcopus Basiliensis æcclesiæ Adalbero nomine cum consultu Regis Henrici, cæterorumque suorum Coepiscoporum nec non & suorum Canonorum, scilicet vicedomni sui *Otine*, atque suorum militum uidelicet

Ludeuici & Managoldi, & Landperti predium, cui nomen est *Piscofigin* (a) & *Seuelden* cum omnibus usualibus suo Episcopo segregauit ac tradidit ad altare prædicti monasterii ad utilitatem supra memoratæ congregationis cum manu sui advocati sine omnium mortalium contradictione firmiter possidendum. Insuper etiam concessit illiusmodi liberum arbitrium præfatæ congregationi, ut si Abbatissa earum uitæ præsentis tempus permutaret, ipsius tam consilio atque auxilio quamcunque velint potestatem inter se ad procurandas animas eligendi habeant. Hæc autem traditio facta est sub testimonio testium, quorum nomina sunt hæc. Adalbero Com. Peretholt. Com. Ruodolf. Com. Managolt, Lantprecht, Reccho, Arnolt, Detterich, Bernhalt, Ebbo, Uuolfine, Managolt, Folemar, Lanho, Kerolt, Heretholt.

Signum Domini Adalberonis Episcopi. (locus sigilli) Leo Archi Capillanus Jussu Episcopi rescripsi.

Scripta v. Kal. April. indictione VIII. Anno V. Dom. incarnat. Mill VIII. anno V. Dom. Henrici Secundi regnant. VIII. Actum *Basilee* feliciter. Amen.

X.

(a) Hodie Bischoffingen.

Nota. HERGOTTUS *Cod. Dipl.* num. 163. edidit, sed in chronologia aliisque locis erroneum.

X.

RUDOLFI BURGUNDIÆ REGIS DONATIO VICI EVONANT LAUSANENSI ECCLESIE FACTA.

A N N O . M I X .

Ex Chartulario Lausan. fol. 53.

In nomine Sancte & individue Trinitatis. RUODULPHUS divina favente clementia Rex — Quapropter noverit Sancta Mater Ecclesia Catolica cum filiis suis, ufuis & junctis, qualiter ob anime nostre remedium humilesque petitiones Agaltrudis Regine Conjugis nostre dilectissime, nec non & petitiones Borkardi Archi Episcopi fratris nostri cari, devotasque petitiones Episcoporum Hugonis & Anselmi Comitum, Comitumque Ruodolfi & Bertulfi, Interventumque Henrici Episcopi nobis per omnia fidelissimi, reddidimus Sancte Dei Genetrici Marie ad Episcopatum Laufanensem, cui ipsa preesse videtur medietatem *Evonant* ville — Signum Domini Ruodolfi Regis Piiffimi. Radulphus Cancellarius recognovi, data xv. Kalend. febr. Luna xxx. anno ab incarnatione Domini MVIII. Regnante Domino Ruodolfo Rege Anno xvii.

X I.

DIPLOMA HENRICI III. IMP. QUO SPIRENSI EC-
 CLESIAE PRÆDIUM IN VILLA BADEN, IN PAGO UFGOWE
 ET IN COMITATU ADELBERTI COMITIS
 CONFERT.

A N N O M X L V I.

Ex Archivo Capituli Eccl. Spir.

In Nomine Sanctæ & individuæ Trinitatis HENRICUS Divina fa-
 vente clementia Rex. Magnum quidem proemii meritum apud
 conditorem omnium promereri speramus, si ecclesias Dei prædiis rebus-
 que possessionis nostræ aliis ad divinæ laudis honorem concessio ditamus,
 qua propter omnes Sanctæ Ecclesiæ Dei nostrique noverint fideles, tam
 futuri quam præsentis, qualiter nos pro æterna requie animæ Patris
 nostri Conradi Imperatoris Augusti beatissimæ recordationis, & matris
 nostræ Giselæ Imp. simul etiam dilectæ conjugis nostræ Cunigundis Re-
 ginæ, atque pro nostra perpetua salute contectalis nostræ Agnetis scilicet
 Reginæ, Sanctæ Ecclesiæ Spirensi in honorem Sanctissimæ Virginis
 Mariæ constructæ, in qua corpora Patris nostri Matrisque conssepulta re-
 manent, fratribusque inibi div. servitio assidue vacantibus *quoddam*
prædium in villa Baden in Pago Ufgowe in comitatu ADELBERTI
Comitis situm, quod sæpe dictus Genitor noster acquisivit, nobisque he-
 reditatio jure reliquit, cum omnibus suis appenditiis, hoc est utriusque
 sexus mancipiis, areis, ædificiis, agris, campis, terris cultis & incultis,

pratis, pascuis, sylvis, venationibus, mercatis, teloniis, aquis, aquarumque decursibus, piscationibus, molis, molendinis, quæsitis & acquirendis, & cum omni utilitate quæ ullo modo inde poterit provenire, in perpetuum tradidimus, eo nimirum tenore, ut eidem Ecclesiæ præpositus ejusque successores cum consilio & consensu fratrum de eodem prædio liberam deinceps habeant potestatem, tenendi, commutandi, præcariandi, vel quicquid sibi inde placuerit ad usum fratrum faciendi, si autem, quod absit, aliquis ejusdem Ecclesiæ ipsorum aut sibimet ipsi usurpare, vel alicui in Beneficium dare, vel quoquo modo à servitio præsumferit abalienare, bis aut ter ab herede nostro & fratribus monitus ut emendet, & si renuerit, sibi in admonitione non obedire contempserit, idem noster proximus heres dimidiam libram auri in publico pondere ad altare Sanctæ Mariæ persolvat, sibi que supra dictum prædium hæreditario jure possidendum redimat, & ut hæc nostræ traditionis & constitutionis Regalis autoritas stabilis & inconvulsa omni ævo permaneat, hanc chartam inde conscriptam manu propria corroborantes, sigilli nostri impressione jussimus insigniri. Dat. V. Idus Septembris anno Domini incarnationis Millesimo XLVI. Indictione decima quarta, anno autem Domini Henrici Tertii ordinatione ejus XVIII. regni vero VIII. Actum *Augustæ* in Dei nomine feliciter. Amen.

XII.

CHARTA HESSONIS DE FUNDATIONE DOMUS
ET CAPELLÆ S. NICOLAI IN EICHSTAT.

A N N O M L I I.

Ex Apographo antiquiff. Archivi Badensis, quod Basileæ est.

Notum fit omnibus tam futuris quam præsentibus qualiter ego Hesso anno MLII ab incarnatione domini, indictione Vta, epacta, XVII, Luna XI concurrent III, feria V, Heinrico regnante secundo, Duce BERTOLDO, COMITE HERIMANNO, a Rumoldo, Constantiensi Episcopo, impetravi hanc domum in honore sanctæ Marie & sancti Petri atque omnium sanctorum dedicari, atque honorifice cum prædio atque familia dotavi. Postea vero defuncto fratre meo Lamberto ædificavi capellulam in honore sancti Nicolai pro remedio animæ ejus atque a Beringero Basiliensi episcopo dedicari postulavi, atque proprio servo meo Volrado dotavi cum tali allodio, quale ipse pro beneficio habet in loco *Nuemburg*, (a) cum omnibus appendiciis cum uno manso hartgeri in marcha *Bezingen*, Eo videlicet tenore atque cum anniversarius dies advenit, per ipsum, qui eadem usus est capellula, cum tribus aut quatuor presbiteris celebris habeatur atque quicquid sibi actenus per matrem Ecclesiæ censualis usus accessit, ad ipsum altare *Eichstatensis*

(a) Nimburg.

Ecclesiæ legitimo jure dedit, quatinus per hæc prædicta bona, ipsius Hessonis, anniversarius dies, cum tribus aut quatuor presbiteris amodo celebretur, uxorisque illius, Govte, similiter, Presbiterque hujus Ecclesiæ simulque capellule absque ullo servitio amodo honoretur, & sine censuali obstricione, nisi pro animarum illarum remedio & istorum, omniumque sanctorum sedule servitutis officio permittitur, Et advocato hujus Ecclesiæ communi consilio servitium constitutum est, scilicet in novembre unum maltarium ad panem & hamam vini & porcum unius anni etatem habentis & duo maltaria auene, In maio autem duas oves sine pelle, & unum maltarium ad panem & hamam vini & nichil avenæ, quia herbe sufficiunt, Archipresbytero tantundem & ad servitium episcopi in quarto anno V solidos, Hec Karta conscripta, atque confirmata perpetualiter maneat inconvulsa, at si quislibet heredum suorum hanc confirmationem diuellere conabitur, in præfenti sit anatematizandus, & in futuro infernali igne comburendus.

Eodem pacto Herimannus miles, quale prædium uifus est habere in uilla *Ebringen*, (b) legitima donatione sancto Petro, hujusque Ecclesiæ presbytero donavit, & si quis posterum aliqua deprædatione in eo quid deliquerit, stigas undas eum amplius uti optavit.

(b) Vicus prope Wolfenweiler, in Brisgovia.

XIII.

DIPLOMA HENRICI IV. IMP. ECCLESIAE RUEGGIS-
PERGENSI IN HELVETIA DATUM.

A N N O M L X X V I .

Ex autographo Lausan.

In Nomine Sanctæ & individuæ Trinitatis HENRICUS divina fa-
vente Clementia, Romanorum quartus Rex; Quoniam Regalem di-
gnitatem decet, justitiam, & pietatem, Neccessitatibus Ecclesiarum suc-
currere, profectibus gaudere, & utilitatibus consulere, & favere; Ob
hanc rem quæ in litteris istis agenda sequuntur, jubente matre mea
Agnete Augusta, quæ cum Apostolici Gregorii VII Legato Geroldo, Ho-
stienfi Episcopo, & Cardinalium primo, præsens aderat, & ob inter-
ventum Moguntinensis Archiepiscopi Sigefridi, Colonienfis Archiepi-
scopi Annonis, Trevirensis Archiepiscopi Uthonis, Methensis Episcopi
Hermanni, Wirzburgensis Episcopi Adelberonis, Spyrensis Episcopi
Aynhardi, Argentinensis Episcopi Wernheri, Lausonnensis Episcopi
Burkhardi, Sedunenfis Episcopi Grinefredi, *Suevorum Ducis Rodolfi*,
Saxonum Ducis Magni, Lothariensium Ducis Gothefredi, *Palatinorum*
Hermanni Ratbodonis, *Marchionum Hermanni*, Uthonis,
Eggeberti, *Comitum*, Wernheri, Volmari, Chunonis, de Burgundia,
aliorumque multorum nostri regni Principum interpellatione misericor-

diter suscepimus, ordinando clementer disposuimus, comprobando diligenter confirmavimus; Notum igitur fore Volumus & cupimus omnibus Christi fidelibus, tam futuris, quam presentibus; Quod quidam illustris Vir Lutholdus nomine, de Castello Rümelinga, cum fratre suo Reginfredo, & filiis ejus consentientibus, quorum hæc sunt nomina; Primogenitus Odalricus, Luitprandus, Nothgerus, Burkardus, Rodolfus, donavit *per manum Bertholfi Ducis, filii Rodolfi, patre ipso Duce jubente*, in hoc placitu advocati, Ecclesiam de Roggeresperc, cum tali recto, quod undecunque ipsis in ea parte videbatur, & insuper Alodum eorum, quod eidem Ecclesiæ sub præfato Duce Rodolfo contradiderat, in fide; Constructam autem ipsam Ecclesiam & Alodum suum in regno meo, in Laufannenfi Episcopatu; *in pago Nomine VffGow, in Comitatu Bargaensi*, donavit, cum laudamento fratris sui Reginfredi & filiorum eique supra nominatorum, Deo & sanctis eique Apostolis Petro & Paulo, & Domino Hugoni, Abbati tunc præfati, & successoribus ejus, ad locum Cluniacensem, pro salute animæ suæ, & uxoris ejus Guthæ, pro salute fratris sui Reginfredi, & filiorum ejus, pro remedio defunctorum parentum amborum, & pro consolatione in posteritate sua futurorum; ob memoriam quoque Regum, Episcoporum, Principum, & omnium prædictæ Cellæ statum & honorem diligentium ac defendentium, atque omnium prorsus Christi fidelium, ut in ordine monastico perpetualiter inibi serviatur Domino: Ipsi vero ibidem famulantes Deo monachi, sub regula & ordine Cluniacensi, liberam habeant, ut dignum est, de sua propria causa, potestatem, suis necessitatibus omnimodis providere, uti ac vivere, tantum ut censum reddant ad Clunia-

cum, per singulos annos aureum denarium, in natali Apostolorum Petri & Pauli;

Igitur ego HENRICUS Dei gratia Romanorum quartus Rex, Sancto Spiritu instinctus, propter spiritualis patris Hugonis Abbatis presentiam, una cum matre mea Agnete, tunc Augusta, *per manum prefati Ducis R.* Vicinum loco & adjacens desertum quoddam, juris regni mei; scilicet nemus adhuc viride donavi eidem Ecclesie Roggersberch & Monachis inibi, Deo & sanctis ejus Apostolis P. & P. sub ordine Cluniacensi famulantibus, pro remedio anime patris mei defuncti, propter spem eterne vite, ob remissionem omnium peccatorum nostrorum, ob salutem corporum, & sempiternam animarum requiem, ob cottidianam nostri memoriam, prolisque mee in futurum; eo pacto & ea conditione, ut predictae Ecclesie Monachi, cum hominibus suis extirpent & succidant illud, ac exerceant, atque laborantibus agricolis ad succidendum & extirpandum collocent; donec in cottidianos usus suos bene redigant; Terminus vero ejusdem sylvae ac deserti, circa montem Guecham extensus, in longitudinem & latitudinem ubique nemorosus & incultus per circuitum dicitur; Constitutus de monte Sanbach ubi oritur, usque ubi cadit in nigram aquam, primus Terminus. Secundus rursus de monte Sanbach usque ad Lupbach, & ab ortu ejusdem fluvii usque ubi cadit in Senfunam; 3tius. De Lupbach usque ad fluvium Guecham, ubi ille cadit in Senfunam; 4tus ab illo usque ad Toringessperin; 5tus usque ad Lynebirgam; Sextus inde usque ad Scutum; 7mus de scuto usque ad coecum fluvium; 8vus de coeco fluvio usque in rubeum fluvium; & sic ut idem rubeus fluvius cadit in nigram aquam;

9tus

gnus de nigra aqua iterum ad montem Sanbach; eruntque omnes termini simul conjuncti novem. Decretum est igitur a me & a matre mea A. Augusta & a prænominato Apostolici Legato G. atque ab Archiepiscopis, Episcopis lica cum autoritate, banno imposito confirmatum, a Ducibus etiam & Palatinis, Marchionibus, Comitibus, & omnibus, inferioris dignitatis Principibus collaudatum; ut nulli omnino hominum sive ditiori sive Pauperiori posthac liceat in eodem loco, vel in eadem sylva, aliquas proprietatis conditiones, non hereditarii juris, non Advocativæ nec cujuslibet potestatis usurpatione, quæ libertate monasterii noceat, sibimet vindicare vel temere perturbare, aut subditas ei possessiones auferre, vel minuire, sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura; Huic decreto communi propter firmam & stabilem ejusdem Monasterii libertatem, ex regia nostra auctoritate, addimus etiam hoc & fixum statuimus, ut si qua persona Ecclesiastica vel secularis, hujus constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, vel aliquid a supradicto monasterio, temerarie vel injuste abstulerit, semel ac secundo tertiove communitus si non satisfactione congrua emendaverit, ablatumque reddiderit, is nostra, nostrorumque successorum Regum potestate coactus, XXX auri libras ad regis ærarium persolvat, primitus Ecclesiæ reddito eo, quod injuste abstulerat, & potestatis, honorisque sui dignitate careat, reumque se divino judicio existere, de perpetrata iniquitate cognoscat; atque in Apostolici usque præsentiam, a sacratissimo corpore Domini nostri Jesu Christi alienus fiat, & in extremo examine districtæ ultioni

Cod. Dipl.

D

subjaceat. Ut ergo hæc supra dictarum traditionum & constitutionum decreta, omni ævo ab hac die in decimo rata & inconcussa permaneant, hanc Cartam & Testamentum manu propria corroboravimus, nostrique sigilli impressione insigniri curavimus.

Hilfelfus Cancell. vice Annonis

Archi Cancell. S. S. Regis.

Data VI. Kalendas Aprilis Anno Domini Incarnationis MLXXVI.

Indictione XIII.

Anno vero Domini Henrici quarti Regis XXI. Actum in *Wormatia*.

XIV.

CHARTA CONCAMBII, QUA BURCARDUS BASIL.
EPISCOPUS LOCUM *CELLA* IN NIGRA SILVA CON-
CEDIT S. ULRICO.

A N N O M L X X X V I I .

Ex Tabular. Abbatiz Cluniacensis.

In nomine sancte & individue Trinitatis. Noverit omnium fidelium tam futurorum quam presentium universitas qualiter venerabilis pater Dominus Vdalricus monachus Cluniacensis & prior de *Gruningun* precibus suis impetraverit a Basiliense Episcopo Domino Burcardo, ut locus ille, qui *Cella* dicitur, qui situs est in nigra silva, in *pago Brisgowe*, in comitatu *HERIMANNI* Comitis, per legitimum concambium ad Cluniacum traderetur, quod concambium ut fieret per advocatum nostrum Erlewinum, & Seligerum militem ejusdem Ecclesie advocatum, idem Episcopus benigne indulfit, conlaudavit, ac precepto suo confirmavit. dedit igitur idem advocatus noster Erlewinus super sacrosanctas Reliquias Basiliensis Ecclesie predium, quod habuimus in villa, que *Bisingen* vocatur, pro commutatione celle, quam prediximus. Sed quia quibusdam hoc minus sufficere videbatur, advocatus noster, Dominus scilicet Erlewinus, donavit nobis in loco, qui dicitur *Antparingen* mansum unum; quem ita partiendo expendimus, ut media pars ejusdem ad supplementum concambii adderetur, altera vero, quia locus

Celle in parochia Ecclesie, que vocatur *Kirichoven*, situs erat pro redimendis ejusdem loci decimis deputaretur. his ita peractis, advocatus Episcopi Seligerus dedit super sacrosanctas Reliquias Cluniacensis Ecclesie locum prenominate Celle in propriam & perpetuam potestatem cum omnibus appenditiis & justitiis suis, videlicet agris, pratis, pascuis, terris cultis & incultis, silvis, molis, molendinis, aquis aquarumve decursibus, exitibus & redivibus, cunctisque locis, que sunt in circuitu ejusdem Celle, a quibus nives per declivia montium dilabi in valles noscuntur. & ut hoc concambium Ecclesie Basiliensi utilius fuisset factum quam non factum, ex parte Episcopi juramentum fecerunt Herimannus de *Pischophingen*, Humbertus de *Untchirichen*, Luitoldus & Solvinus de *Tungen*. In actione & confirmatione hujus concambii aderant testes; quorum nomina subscripta sunt. BERTOLFUS DUX, HERIMANNUS COMES, Ebbo & filius ejus Erchenboldus, Arnoldus, Sigeboldus, Ruodolfus, Burchardus, Wernherus, Cuono, item Cuono, Folchardus, Luitfridus, Wolfgangus, Gerunc. anno dominice incarnationis MLXXXVII. jndict. X. Actum in loco, qui dicitur *Rendelimsun*. (a.)

(a) Forte Rindelinheim, Rendelina Curtis, in Pago Sornegaudie sita, de qua ALSATIÆ ILLUSTR. Tom. I. pag. 637. Locus hic profecto ad Episcopatum Basil. pertinuit.

XV.

BULLA URBANI II. PONTIF. MAX. PRO ABBATIA
S. PETRI IN NIGRA SILVA.

A N N O M X C V.

Ex rotulo San - Petrino.

URBANUS Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis in Christo filiis, in loco, qui Cella S. Petri dicitur, sub B. Benedicti regula dimicantibus, eorumque Successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Desiderium, quod ad religiosum propositum & animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo sine aliqua est dilatione complendum. Quia ergo egrægiæ nobilitatis vir BERTHOLDUS DUX in Comitatu Brisgaugensi, in Constantiensi Episcopatu, in Sylva, quæ dicitur nigra, ad honorem Sancti Petri Apostolorum Principis Monasterium ædificavit, ipsum quoque allodium Romanæ Ecclesiæ Juri mancipavit. Nos ejus devotionem nostra Auctoritate firmantes locum ipsum sub Apostolicæ Sedis tutela specialiter fovendum suscepimus. Per præsentis igitur privilegii paginam Apostolica auctoritate statuimus, ut quæcunque prædia sive possessiones præfatus Dux, vel alii viri ex suo jure vestro Monasterio obtulerint, sive in futurum Concessione Pontificum, Liberalitate Principum, seu oblatione fidelium justè atque canonicè poteritis

adipisci, firma Vobis, Vestrisque Successoribus & illabata permaneant. Decernimus ergo, ut nulli omninò hominum liceat idem cœnobium temerè perturbare, vel ei subditas possessiones auferre, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integrè conserventur, vestris, vestrorumque Successorum usibus omnimodis profutura. Obeunte eo, qui in vobis Abbatis fungitur ministerio, nullus ibi sub qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem vestri Collegii Universitas, vel sanioris Consilii pars secundum timorem Dei, & B. Benedicti regulam elegerit. Advocatus, quem vestris iuribus decreveritis, nullam in Monasterio vestro aliquid disponendi habeat potestatem: Nulli etiam sæculari personæ in eodem loco liceat habitare.

Vos autem filii in Christo Charissimi oportet regularis disciplinæ Institutionibus diligenter insistere, & totius animæ ac mentis virtutibus anhelare, ut per arctam viam gradientes Omnipotenti Deo placere, & ad supernam latitudinem pervenire valeatis. Ad indicium autem perceptæ hujus à Romana Ecclesia libertatis *aureum Bisantium* per singulos annos Lateranensi Palatio persolvatis.

Sanè si quis In Crastinum Archi-episcopus aut Episcopus, Imperator aut Rex, Princeps aut Dux, Comes aut Vice-Comes, Judex aut persona quælibet magna vel parva, sæcularis vel Ecclesiastica hujus nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temerè venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, sin non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino judicio existere, ut à Sacratissimo corpore & sanguine Dei ac Domini Redemptoris Nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat; Cunctis autem eidem loco justa servantibus

fit pax Dni. nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Datum *Placentiæ* per manum Joannis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconi Cardinalis VIto Idus Martii Indiçt. III. Anno Dominicæ Incarnat. MXC V. Pontificatus autem Domini Urbani Secundi Papæ VIIo.

XVI.

CHARTA FUNDATIONIS MONASTERII S. ALBANI
BASILEÆ, PER BURCHARDUM EPISCOPUM
BASILIENSEM. (a)

A N N O M C I I I .

Ex Cod. Urstifiano Archivi Basil.

In nominæ sanctæ individuæ Trinitatis Amen.

Cum ex adjuncto divinitus officio vicem Dominicam in Ecclesia gere-
re debeamus, providendum Nobis summopere est, ne magis glo-
riam propriam quam Justitiam quærere a Domino judicemur, & talen-
tum creditum in terram magis fodere, quam cum sænore ad Dominum
reportare comprobemur. Bonum ergo operantes ad Omnes, non defi-
ciamus, tempore enim suo metemus vitam æternam. Hujus rei gratia

(a) Fragmenta hujus Chartæ dedit URSTIS. *Epit. Hist. Basil.* Cap. X. pag. 123.

Ego BURCHARDUS divina miseratione Basiliensis Episcopus pro
mearum negligentiarum Correctione, proque omnium fidelium tam vi-
vorum, quam corporis vinculis solutorum Redemptione Anno Domini-
cæ Incarnationis Millesimo LXXX. III. hoc Cenobium in honore San-
cti Salvatoris, & Beatæ Dei Genetricis semperque Virginis Mariæ San-
ctique Albanj Martyris institui, & ut divinum die noctuque inibi redun-
daret servitium, vitæ Conversationique Monachorum ipsum deputavi,
Ordinationique Cluniacensis Abbatis concredidi, ita ut quicumque Prior
ab ipso creabitur, quia Ecclesia ipsa Cura Animarum de Consilio & Con-
sensu Cleri nostri investita est, stabilis & absque omni Calumnia & Gra-
vamine, nisi legitimis rationibus convincatur, quod absit, perseveret,
utque Corporeis necessitatibus superfedentes, solum divinis vacarent
laudibus, de propriis redditibus, partim de his, quæ Ipse mea acquisivi
industria & pecunia, ipsis victualia, & cetera vitæ necessaria abundan-
ter ordinavi. Verum, quoniam ab ineunte temporum ætate sic se ha-
bent secularia, ut semper mali detrahant bonis, & livor edax hoc niti-
tur invertere, quod ad Cultum divinæ Religionis maxime bonorum vi-
rorum ædificatum est conamine, necessarium deputavi, Colonias & Vi-
neas, omnesque redditus huic Cœnobio subjectos, litteris mandare, &
unde vel qualiter, quorumque Testimonio Beato Albano fuerint donata,
carta præfenti adnotare. Ego BURCHARDUS Episcop. qui istam
Congregationem institui, Consilio fidelium meorum tam Laïcorum quam
Clericorum de propriis meis redditibus dedi Sancto Albano fratribusque
Deo eique famulantibus, *Lorracho* cum Ecclesia omnibusque suis appen-
diciis tam in vineis quam in agris, pratis & filvis, Ecclesiam de *Ho-*
wingin

wingin (a) cum suis, Ecclesiam de *Chandro* (b) cum suis, in villa quæ dicitur *Inferior Basilea* Ecclesiam cum suis, *Curtim* & Ecclesiam de *Hegindorff* cum suis. In Civitate Basiliensi Ecclesiam Beati Martini, & decimam in villa quæ vocatur *Huningin* medietatem. Ecclesia in villa quæ dicitur *Kemiz* (c) & medietatem villæ cum suis Appendiciis, Ecclesiam de *Bozinsheim* cum suis Appendiciis, ea tamen ratione ut Prior ille ab ipsis institutus vices nostras per omnia ibidem habeat in Cura animarum sicut & Prior Sancti Albani in Civitate Basilea, sicut fluvius Birscus determinat, ita tamen ut Cappellani ab ipsis electi vices ipsorum in his quæ ad Plebis Curam pertinent, agant. Ecclesiam & Villam de *Appenwiler* cum suis Appendiciis, silvam quæ sita est juxta Sanctum Albanum, molendina in Ripa *Birsæ*, cum pratis & agris adjacentibus, in villa quæ dicitur *Binnengin* duos Mansus, *Rimwilere*, *Ahperingin*, (d) *Habchinshen*, *Guzwilre*, (e) *Sierinzs*, (f) *Westhalda*, *Curtim* vnam cum Vineis *Vfheim*, *Ramispach*, *Michilnbach*, *Obirwilre*, (g) *Bratillo*, *Gelterkingin*, *Durno*, *Holstein*, (h) *Metin*. (i) His prædictis Curiis & Ecclesiis prænotatis Cenobium Beati Albani Martiris fundatum est. Advocatum supra prædictas Curtes institui, nobilem Virum videlicet *Rudolphum de Honberg Comitem* ex ista parte Rheni, in vltiori vero parte Rheni *T. de Rötinllim*, qui homines ipsorum & Res sine omni sibi substituto subadvocato, tuitionis virtute

(a) Hauingen. (b) Candern. (c) Kl. Kembs. (d) Effringen. (e) Gotoneswilare. vide supra dipl. II. not. c. hodie Kuzerbann. (f) Sirniz. (g) Oberweiler. (h) Hölstein. (i) Fortassis Wetin, hodie Weitenau, prope Hölstein omnes hi vici ditionis sunt Bada-Durlacensis.

sine læsione fideliter defendere satagant, non Tyrannidem iniquæ Exactionis exercent. quod si excefferint & Monachi ab iniquo Gravamine clamare super Eos comperiantur semel & secundo tertiove commoniti se emendare noluerint, a Jure suæ Advocationis sine omni Contradictione ab Episcopo removeantur, & alii qui digni sint loco ipsorum subrogentur. Ecclesiam vero ipsam & locum cum omnibus suis Appendiciis a muro Civitatis usque ad Pontem Birsæ, & omnia quæ in banno vrbis continentur, quæ Jurisdictionis ipsorum sunt Ordinationi Prioris & Judicio successorumque suorum dimisi, nisi cum Judicium Sanguinis agitur, quod meis officialibus judicandum reservavi, removens per hoc omnem secularem personam, vt Monachi inibi Deo fervientes ab omni strepitu mundanorum exempti, soli Deo liberrime vacare prævaleant. Porro infra septa monasterii sicut a porta superiori intratur, quæ omnia nomini Domini Sabahot dicata sunt prohibemus & sub pœna Excommunicationis & Communicationis tremendi Judicii Dei interdiciamus, ne aliquis temere quid malignari vel aliquam Potestatem iniquam super inhabitantes exercere præsumat. Quod si Dei nutu & misericordia, quod fieri non discredo, Ecclesia ipsa Rebus & Religione in tantum exaltata fuerit & Judicio Episcopi quicumque loco mei successerit, id posse fieri videatur, competentes fratres ipsius loci sibi de suis eligant Abbatem, qui ab Abbate Cluniacensi sine Contradictione instituat; Precor igitur & obtentu perfectæ Caritatis veræque fraternitatis obtestor omnes Successores meos, quatenus perhenne præmium in prædicti Cœnobii amplificatione mecum sperare contendant meamque Concessionem & Confirmationem avertere minime præsumant, sed monachos inibi Deo sanctoque Albano famulantes pro animarum suarum salute sub libero & tranquillo

Dei servitio ab omni contrarietate & perturbatione defendant. Si quis autem, quod absit, spiritus malignitatis inflatus hanc nostræ Confirmationis Cartam infringere tentarit vel fratres Deo inibi servientes molestiis inquietare vel omnino perturbare præsumperit odium Dei & Sanctæ Mariæ Sanctique Albani Martiris nec non omnium Sanctorum incurrat, & fisco Regio Centum Libras auri persolvat, & Conamina illius per Dei potentiam irrita fiant; vt autem conscriptio hæc rata & stabilis in ævum permaneat eam sigilli nostri iussimus impressione signari. Testes hujus rei sunt: Chuono Laufanensis Eps. Ruodolfus Præpositus, Hupoldus Vicedominus, Bertholdus Thesaurarius, Hugo Decanus, Adilbertus Can. Ebirhardus Cam. Ruodolfus Advocatus. Adilbo Com. Hermannus Comes, Ludewicus Comes, Burchardus mil. Adilbertus Pincerna, Lampertus Dapifer, Anno, Wernherus, Rienherus, Hezo, Adalyz, Burchardus, & alii quam plures. Acta sunt hæc *Basilea* in præsentia Burchardi Episcopi, qui hanc Cartam dedit, Indictione XI. Luna I. Regnante Imperatore Romanorum Henrico IIII. & filio Ejus Rege Heinrico V.

XVII.

NOTITIA DE VICO YTTEWILARE ABBATIÆ
S. PETRI A BERTOLDO II. DUCE
RESTITUTO.

A N N O M C I X.

Ex Rotulo San-Petrino.

In Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis. Notum fit omnibus Christi fidelibus tam futuris quam præsentibus. Quod *Vir Summæ Nobilitatis DUX BERTHOLDUS* cum Uxore sua bonæ memoriæ *Agnete*. hoc annuente & rogante Reverendissimo Constantiensi Episcopo Domino *Gebhardo ejusdem Ducis Germano* inter cætera liberalitatis suæ opera quemdam locum, qui dicitur *Buchse* cum omnibus ad eum pertinentibus pro redemptione animæ suæ Deo & sancto Petro Apostolo Ecclesiæ nostro Patrono. præpotestativa manu contradidit. qui multis diebus usibus Monachorum, in cœnobio nostro degentium, cum universis suis redditibus libero & intemerato Jure servivit. Revolutis autem aliquot annorum curriculis. quidam perversus ex militibus Ducis pro quodam utilitatis suæ negotio. Jusjurandi non metuens se obligare Sacramento. Cum votum suum ad effectum produxisset. nec facultatibus suis miser à juramento quod fecerat solvi potuisset. Dominum suum Ducem adiit. diversis promissionibus multis obtestationibus inprimis satis contradicentem ad hoc demum compulit. quod homo tantæ Dignitatis Deo

facere præsumeret injustitiam. ne suus miles perjurus. hominum amitteret justitiam. nam licet invitus ob hanc tamen necessitatem militis sui devictus precibus. quemdam Vicum. *Vttewilare* vocatum. ad supradictum pertinentem locum. cuidam comiti nomine Diepoldo fecit beneficiarium. Verum dum comes idem naturæ cedens tandem obisset. ac Dux præfatus secum revolveret quod egisset, & legatione fratrum quos injuriaverat interpellatus, & superna inspiratione cordetenus visitatus. eo tempore in vigilia Ascensionis Domini cum *filio suo* Domino *Rvodolfo* advenit pacificus. videlicet ea quæ injustè commiserat correcturus. Igitur in sequenti die ipsius solempnitatis ad Monasterium procedens in conspectu Venerabilis Abbatis Domini *Epponis* & fratrum circumstante non parva. quæ tali die convenerat plebe. Reliquiis Sanctorum apportatis. prædium quod abstulerat. humiliter reddidit. & nequaquam de cætero in hoc aut alijs Ecclesiæ nostræ rebus se nociturum. sed omnibus quibus posset modis Deo & sancto Petro fideliter & devotè promittens semper profuturum. postulante memorato Abbate, eundem Vicum ibidem suscepit in suæ Defensionis patrocinium. Aderant ibi eodem tempore cum Duce præter Vulgus aliqui nobilium Virorum, quorum nomina hic conscripta sunt in rei gestæ testimonium. *Hugo de Tannegge. Walto de Pforron. Marcwart de Nidingen. Ernest de Steine. Harpertus de Wilhelm. Immo de Inffe.* Actum ante Basilicam Sancti Petri. Anno ab Incarnatione Domini M. C. VIII.

XVIII.

HENRICI V. IMP. CONFIRMATIO MONASTERII
GOTTESAUGIENSIS.

A N N O M C X.

Ex Archivo Bada-Durlacensi.

In nomine sancte & individue Trinitatis. HENRICUS divina favente
clementia Rex. Omnium sancte DEI ecclesie fidelium cognoscat indu-
stria, quod in regno nostro regulare quoddam Monasterium situm est, in
provincia scil. quæ dicitur Teutonica Francia, in Episcopatu Spirensi
in pago Albegowa, in Comitatu Vorchheim, in sylva, quæ dicitur
Lushardt, juxta fluvium, qui dicitur Alba, quod Gottesawa nuncupa-
tur honorifice constructum & DEO dicatum est a quodam Comite Ber-
toldo, & filiabus Lugarda & Mechtilda, sibi in hoc omnino consentien-
tibus &c. Data XVII. Calend. Sept. Indict. III. ao. Dominicæ incarnat.
M C X. regnante Henrico V. Rege Rom. ao. IV. Actum est Spiræ in
Christo feliciter Amen.

EX ROTVLO FVNDATIONIS ABBATIAE

S. PETRI IN NIGRA SILVA SEC.

XII.

Notū sit xp̄i fidelibus. qđ uir magnę nobilitatis Herimann' march
 beate memorię herimanni marchionis filius tale prediū quale ui
 sus ē habere apđ uillā Amparingen cū mancipiis utriusq; sexus ad il
 lud p̄tinentibus. cū una basilica. cū domibus & curtiis. excepto tan
 tū qđ quida ei' seruentes ab ipso p̄us in beneficiū acceperant. scō
 Petro p̄ redemptione anime sue & parentū suorū necnon & coniugis sue
 nup̄ defunctę tradidit in possessionē. Aderant huic traditioni pret̄
 multitudinē uulgi. nobiles uiri atq; liberi. quorū nōa subscripta s̄t.
Berhtoldus dux patrielis eiusde comitis. Dietricus de Rotenleim
Waltherus de Wilhelm. Adelbtus de Swerce. Geroldus de Wit
 tulenchouen.

XIX.

EX ROTULO FUNDATIONIS ABBATIÆ S. PETRI IN
NIGRA SILVA. SEC. XII.

A N N O M C X I.

Notum sit Christi fidelibus quod vir magne nobilitatis HERIMAN-
NUS MARCHIO BEATE MEMORIE HERIMANNI MAR-
CHIONIS FILIUS tale predium quale visus est habere apud villam
Amparingen cum mancipiis utriusque sexus ad illud pertinentibus cum
una Basilica cum domibus & curtibus excepto tantum quod quidam ejus
servientes ab ipso prius in beneficium acceperant, sancto Petro pro re-
demptione anime sue & parentum suorum nec non & conjugis sue nu-
per defuncte tradidit in possessionem. Aderant huic traditioni preter
multitudinem vulgi nobiles viri atque liberi quorum nomina subscripta
sunt BERHTOLDUS DUX PATRUELIS EJUSDEM COMITIS.
Ditricus de Rotenleim. Waltherus de Wilhelm. Adelbertus de Swer-
ce. Geroldus de Wittilenchouen.

XX.

EX ROTULO FUNDATIONIS ABBATIÆ S. PETRI IN
NIGRA SILVA, SEC. XII.

A N N O M C X I.

Anno autem ab incarnatione domini MCXI. idem christianissimus
BUX BERHTOLDUS, cujus tempore illo Christi pauperes plu-
rimum tuebantur patrocinio, nutu divino presentis vitæ cursum finiens

ad hunc locum, quem ipse primum cum *fratre suo Constantiensem venerabili Episcopo* GEBEHARDO cœpit construere, sicut ante disposuerat atque rogaverat, ad sepeliendum a suis honorifice delatus est. Cujus corpore nondum terre commendato Uxor ejus domina AGNES cum duobus LIBERIS suis domino RUDOLFO & CUNRADO tale predium, quale visa est habere in villa, qui dicitur Scalfat & intra fines ad eandem villam pertinentes cum mancipiis ibidem constitutis pro redemptione animæ mariti sui beato Petro tradidit. Hac facta traditione quidam miles nomine Guntramus de familia Ducis annuente atque presente domina sua, quicquid allodii in pago qui dicitur Gundeluingen possidebat, pro anima domini sui beato Petro donavit. Item quædam mulier nomine Liucela soror ejusdem G. que his gestis affuit, quandam curticulam & pratum in predicto pago Gundeluingen pro anima domini sui beato Petro tradidit. Aderant his traditionibus præter multitudinem populi nobiles viri atque liberi, quorum nomina subscripta sunt, HEREMANNUS MARCHIO FRATRUELIS PREFATI DUCIS. Fridericus comes de Mumpligart. Bertholdus comes de Nüenburc, Erkenboldus de Kencingen. Erlewinus de Antresbach. Adalbero de Grabenhafen. Henricus de Hardegge. Vdalricus de Belpa & filius ejus Rudolfus. Rupertus & Henricus de Scalfat. Bern de Hofwilre.

XXI.

Nota. Utrumque hoc documentum N. XIX. & XX. exhibemus lectori delineatum & aeri incisum.

EX ROTVLO FVNDATIONIS ABBATIAE

S. PETRI IN NIGRA SILVA SEC. XII.

exemplum delineatum.

AUHO autē ab incarnatōe d. m. c. xi. Idē xpianissimus dux Berhtoldus. cui⁹
 tēpore illo xpī paupes plurimū tuebant̄ patrociniō. nitu diuino p̄sentis ui
 tē cursū finiens. ad hunc locū quē ipse p̄mū cū fr̄e suo c̄stantiensū uenerabi
 li ep̄o Gebhardo cepit c̄struere. sic ante disposuerat atq. rogauerat. ad sepeli
 endū a suis honorifice delat⁹ ē. Cui⁹ corpore. nondū t̄re cōmendato. uxor ei⁹
 dona Agnes cū duob. liberis suis dono R̄dolfo & Conrado tale prediū quale
 uisa ē habere in uilla q̄ d̄r. Salstat. & intra fines ad eandē uilla p̄tinentes. cū
 mancipiis ibide c̄stitutis. p̄deceptione animę mart̄is sui beato Petro t̄didit.
 Hac facta traditione. quidā miles nōe Guntrāmus de familia ducis. annuente
 atq. p̄sente d̄na sua. q̄cqd̄ allodu in pago q̄ d̄r. Gundelungen possidebat. p̄
 anima d̄ni sui beato Petro donauit. Itē quēdā mulier nōe liwcela soror
 eidē. G. quę his gestis affuit. q̄ndā curtica & pratū in p̄dicto pago Gundel
 p̄ anima d̄ni sui beato Petro tradidit. Aderant his traditionib. p̄c̄i multitu
 dinē p̄pli nobiles uiri atq. liberi quorū nomina subscripta sunt.

Heremannus marchio. frater uelis p̄fati ducis. Frideric⁹ comes de Mvmpgart.
 Berhtoldus comes de N̄enburc. Erkenboldus de Kencingen. Erlewin⁹ de
 Antresbach. Adalbo de Grabenhusen. Henricus de Hardegge. Odalric⁹ de
 Belpa & fili⁹ ei⁹ R̄dolfus. R̄dptus & Henricus de Salstat. Bern de Hofwilre.

XXI.

EXCERPTA EX CHARTIS VOLUMINIS VEL ROTULI
SAN - PETRINI.

Circa ANNUM MCXI.

„ Quoddam concambium factum est inter nos & Sanctimoniales de
 „ *Waltchilicha*. predium videlicet quod habebant apud villam
 „ *Bettebur* (a) nobis dederunt. & partem predij quod nos habuimus apud
 „ *Sevelt* (b) vicissim receperunt. advocatis utriusque Ecclesiæ presentibus.
 „ & aliis liberis hominibus quorum nomina subscripta sunt. *Dux Ber-*
 „ *tholdus* & frater ejus *Conradus*. *Heremannus marchio*. *Conradus*
 „ de *Waltchilicha*. *Geroldus de Seercingen*. *Erlewinus de Antrespach*.
 „ *Erchenboldus de Hahperc*. *Ruodolfus de Windisteh*. *Gerunc de Brun-*
 „ *na*. *Burchardus de Gundelvingen*.

„ *Waltherus* nobilis homo de *Wilheim* cum filiis suis tale pre-
 „ dium quale visus est habere in loco qui dicitur *Ricewilare*. & mansum
 „ unum apud *Pippindorf*. & pratum quoddam apud *Windibach*. beato
 „ *Petro* contradidit. Hujus rei testes sunt *Berhtoldus Dux*. *Heriman-*

(a) Bettberg.

(b) Seefeldten.

„ *nus marchio.* Berhtoldus de *Sparwarisegge.* & frater ejus Erlewinus.
„ Fridericus de *Woluah.* Heinricus de *Hardegge.* Walchon de *Gro-*
„ *ningen.* Conradus de *Waltchilicha.* Burchart de *Bocheim.* Ru-
„ dolf de *Winulisteh.* Uto de *Crocingen.* Craft de *Opfingen.* Burchart
„ de *Dencelingen.*

„ Wolfhelinus de *Tonsula* & filius ejus Hiltibrandus omne pre-
„ dium quod apud eandem villam *Schalchstat* (*k*) habuit. cum manu Domi-
„ ni sui *Ducis Berhtoldi* pro quatuor marcis argenti vendidit Ecclesie
„ S. Petri. prefente quoque Domino *Herimanno secundo Marchione.* &
„ pluribus militibus suis.

(*k*) Schallfatt Ditionis Badenw.

XXII.

NOTITIA DONATIONIS INSIGNIS MONASTERIO
S. PETRI IN NIGRA SILVA FACTÆ A BERTOLDO ET
CONRADO, BERTOLDI II. DUCIS ZARINGIÆ FILIIS,
BERTOLDI I. NEPOTIBUS.

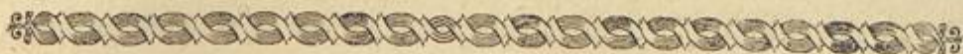
A N N O M C X I I.

Ex Rotulo San-Petrino.

Omnibus Christi fidelibus tam futuris quam præsentibus notum esse cupimus, qualiter Dominus *Bertholdus* & frater ejus *Conradus filii* bonæ memoriæ *Berthodi Ducis* Cœnobii hujus Fundatoris, tale predium quale in vico, qui dicitur *Benzeshusen* habuerunt cum omnibus suis pertinentiis, hoc est mancipiis utriusque sexus, areis, agris, pratis, pascuis, campis, silvis, aquis, aquarumque decursibus, molen- dinis, exitibus & redditibus sive cultis sive incultis, sed & Novale vicinum cellæ nostræ, quod *Goteschalchesgröitte* dicitur, nec non & illam sui Juris quantitatem non parvam Sylvæ, quæ *Schwarzwald* appellatur, & ab illo Novali in Longitudinem ac Latitudinem satis copiosam protenditur, pro redemptione animarum suarum, atque parentum ibidem sepultorum beato Petro Apostolo manu præpotestativa contradiderunt ad hoc videlicet, ut quidquid utilitatis inde proveniat, Monachorum in hoc Loco conversantium in usum atque servitium perpetuo cedat.

Præterea in omnibus allodiis in Burgundia seu Brisgaugia aut in Nekergaugia, vel ubicunque locorum sitis, quæ parentes sui gloriosus scilicet Dux Bertholdus cum uxore sua Domina Agnete illorumque patres, id est Catholicæ veritatis sectator eximius Ruodolphus Rex & honorabilis Dux Bertholdus primus cum thori sui consorte Domina *Richwara* tradiderunt Ecclesiis, quarum una in vico quodam Burgundiæ, qui vocatur *Buchse*, continetur, alia vero apud villam quandam Nekergaugiæ *Wilheim* appellatum cum omnibus quæ ad easdem pertinere videbantur, huic Cœnobio in præsentiarium subditis, quodlibet Ius hæreditarium vel à se vel à generis sui successoribus habendum juxta legalem Alemanorum consuetudinem devote abdicarunt, imo etiam ut Majorum suorum vota & oblationes omni succedentis temporis ævo inconvulsæ & intemeratæ permaneant, iterata traditione confirmaverunt. Eadem quacunque ratione non dissimili voto, quicumque de clientibus suis vel Familia huic Ecclesiæ devotionis causa conferre vellent aliquas facultates aut patrimonia, omnibus ab illa die deinceps liberam potestatem voti complendi permiserunt. Insuper etiam novam partem omnium rerum suarum, quæ decimari solent hujus Loci Cœnobitis annis singulis persolvi constituerunt. Actum VI. Kal. Ian. id est in nativitate beatissimi Evangelistæ Ioannis, Anno ab Incarnatione Domini MCXII. regnante Rege Henrico hujus nominis quinto. Indictione V. fer. III. ante Basilicam S. Petri, allatis illuc sanctorum Reliquiis, in præsentia Domini Epponis Ven. Abbatis. astantibus, quorum nomina subscripta sunt, nobilibus viris. Cono de Kunringen & Filius ejus Cono. Waltherus de Horwan. Razo de Riethusen. Eberhardus de Eistat. Luicili & Adelbertus de Ufhusen. Harpertus de Wilhelm, Geroldus de Wittilinchoven. Et

stantibus de Domo Ducis qui majores natu fuerant, plurimis. Circumstante quoque & hoc audiente, qui tali die ad Ecclesiam convenerat, cœtu copiosæ plebis.

XXIII.

BERTOLDI III. ET CONRADI DUCUM ZARING.
CONFIRMATIO FUNDATI A PARENTIBUS SUIS
COENOBII S. PETRI

ANNO MCXII.

Ex eodem Rotulo.

In Christi nomine. Notum esse cupimus Christi fidelibus tam futuris quam præsentibus, quod *Dux Bertholdus III. & frater ejus Dominus C. filii bone memorie Bertholdi II. Ducis*, hujus Ecclesiæ fundatoris nigræ silvæ, quæ nostra lingua Schwarzewalt appellatur. loca vel prædia seu possessiones hæreditario ad se jure transmissas, & hiis vocabulis determinatas, videlicet a Plateno in monte Kanden, & sic erga

Charta hæc apud SCHANNAT. *Coll. I.* pag. 160. sed vitiose.

jugum montis, & per descensum dexteræ partis montis ejusdem usque ad montem dictum Zewisbisberg a Zewisberg ad terminum dictum Buggenhorn de Buggenhorn ad terminum dictum Twerenbachgesprenge. abinde in rivum dictum Wuta & abinde ad terminum dictum zem Burgstal, quidquid ab ipso termino videlicet prædictæ ripæ tendit ad antedictum terminum Burgstal. abinde erga jugum ejusdem collis usque ad montem dictum Ettenberg, & inde in terminum dictum Tierfol, & per descensum ejusdem termini usque in Bregenbech, cum omnibus vallibus eundem rivulum tangentibus ex parte dextera. Abinde usque ad paludem quæ vulgariter Hönenlache appellatur, sitam super Strichen. abinde usque Widiwanke, & abinde usque Ludiwancke. abinde usque Lubinsbach. abinde usque in vallem Nordera. deinde per ascensum montis, qui dicitur Nenkerfperg ad fontem Schönenbrunne, abinde Schöneggenbach inferius usque ad terminum qui vocatur Welfchenordera: abinde sursum per vallem usque ad terminum qui dicitur hern chungevelle. abinde usque ad terminum qui vocatur Bernhöpten. abinde usque ad ripam quæ vocatur Werispach. abinde per medium montis usque ad castrum dirutum Wisenegge. ab inde usque Staphelegge sive Wafenegge abinde usque ad jugum montis dicti Flansen. abinde per medium montis sive cacumen usque ad Tiliam sitam in monte dicto Wiphi. abinde per descensum montis ejusdem usque ad ripam dictam Gloter. abinde usque ad longum lapidem situm in monte dicto Turli. abinde per descensum montis usque ad ripam quæ vocatur Schwarzerichenbach. abinde per ascensum ejusdem rivuli usque ad montem Channum. abinde usque ad terminum in principio nominatum dictum zem Ahorn manu præpotestativa beato Petro Apostolo Patrono nostro pro Redemptione

animarum suarum, nec non parentum suorum hic sepultorum devoti tradiderunt.

Actum VI, Kal. Jan. id est in Nativitate S. Joannis Evangelistæ anno dominicæ Incarn. M. C. XII. anno sexto Henrici Regis hujus nominis quinti, ante Basilicam Sancti Petri, allatis illuc Sanctorum reliquiis, hujus loci regimen tenente Ven. Domino Eppone Abbate. astantibus nobiles viris, quorum nomina in rei gestæ testimonium subscripta sunt. Chunone de Kunringen & filio ejus Chunone. Walthero de Horwen. Ranzone de Stoffeln. Eberhardo de Eistat. Lyzelino & Adilberto de Vfhufen. Hartberto de Wilhein. Geroldo de Witlikofen. & de domo Ducis Chunone de Blankenberg. Reinharto de Wiler. & Bernwarto de Verstat. Heinricho de Owen. Gifilberto de Willer. & aliis quam pluribus fide dignis. Circumstante quoque & hoc audiente, qui tali die ad Ecclesiam convenerat, cœtu copiosæ plebis.

XXIV.

NOTITIA DEDICATIONIS MONASTERII S. PETRI
IN NIGRA SILVA ET DONATIONIS IN GONDELINGEN
EI FACTÆ.

A N N O M C X I I I.

Ex Rotulo San-Petrino.

Anno ab Incarnatione Domini M. C. XIII. Indiēt. VII. VIII. Anno Regis HEINRICI quinti II. Kal. Octob. feria III. dedicatum est Monasterium nostri Cœnobii à Venerabili Wittone Curiensi Episcopo in honorem Sanctæ & Individuæ Trinitatis, ac victoriosissimæ Crucis, & Beati Petri Apostoli, omniumque Apostolorum. Domino Udalrico Constantiensis Ecclesiæ electo præsentē, & annuente una cum septem religiosiſ Abbatibus. hoc est Domino Eppone tunc temporis ejusdem Monasterii Prælato. Brunone Hirsaugienſe. Ruſteino de S. Blasio. Adalberto Scafhufenſe. Dieggero de S. Georgio. Ottone Rinaugienſe. Egenone Auguſtēſe tantæ ſolemnitati concurrentibus, & in cunctis quæ poterant devotiſſimè agentibus. Non ſolum autem tales Perſonæ nec non aliæ religioſæ hominum plurimæ, id eſt Clericorum, Monachorum, Converſorum, verùm etiam ſæcularium virorum non pauci nobiles, atque liberi, excepta promiſcui ſexus multitudine non parva, quæ undique confluerat in illa die, huic negotio videbantur intereſſe.

Peraçto itaque Dedicacionis Officio *Dux Bertholdus*, & *frater ejus Dominus Conradus* Eccleſiam honorificè dotaverunt coram omni Populo; Tradentes ei videlicet præpoſteſtiva manu prædium quoddam
quod

quod habebant in Pago, qui dicitur *Goudelingen*, quatenus cum omnibus mancipiis, & appendiciis suis perpetuo cedat in usum Monachorum hoc in Monasterio Deo, & S. Petro famulantium. Preterea etiam ut omnia quæ a Parentibus suis, aut quibuscunque fidelibus tradita esse noscuntur beato Petro istius Monasterii Patrono inconvulsa, & intemperate consistant omni succedentis Temporis ævo, quicquid juris hæreditarii vel à se aut generis sui successoribus possit haberi, aut dici, juxta Legem, & Consuetudinem istius Patriæ sicut & antea sepissimè fecerant, abdicaverunt in Conspectu utriusque Episcopi, & totius multitudinis circumstantis Populi.

His gestis intererant nobiles viri, quorum nomina in rei gestæ Testimonium subscripta sunt. Adalbertus Comes de Gamertingen. Adalbertus de Horenberc. Fridericus de Wolvach, & filius ejus Arnoldus. Waltherus de Wilhelm. Gerunc de Brunne. Ruom. de Ashach. Wernherus de Cimbere. Limpolt de Merderburch. Erkenboldus de Kencingen. Conradus de Zaringen. Erkenboldus de Vorcheim. Eberhardus, & Frater ejus Burchardus de Eistat. Henricus de Wictelisberch. Vdalricus de Anemutingen. Rudolfus de Bucheim. Walecho de Waldegge. Otto de Reginesberch. Lintoldus de Teyeruel. Rodolfus de Gurtwil. Eginus de Burbach; Erchengerus de Steinunstat. Craft de Opfingen. Wido de Wilare. Roggerus de Blidoluesheim. Rupertus de Hufen. Berchtoldus, & Foleloch de Deningen. Lambertus de Adelhufen. Burchardus de Gundolvingen.

XXV.

INSTRUMENTUM CONDITÆ FRIBURGI CIVITATIS
IN BRISGOVIA.

A N N O M C X X.

Ex autographo Friburgensi.

In nomine Domini. Notum sit omnibus tam futuris quam presentibus quod *Bertholdus Dux Zaringie* in loco proprii fundi sui Fribure videlicet. secundum jura Coloniæ liberam constituit fieri civitatem. anno ab incarnatione Domini Millesimo centesimo vicefimo. Mercatoribus quibuscunque *personatis* (a) areas in constituto foro in proprium jus distribuens ad domos in eisdem areis edificandas. Singule autem aree in longitudine centum in latitudine quinquaginta pedes habebunt, & de qualibet area XII. den. publicè monetè annuatim in festo beati Martini jure censuali Domino sunt persolvendi. Cum autem juxta consensum ac decreta regis & principum ejusdem constitutio fori confirmata fuisset. mercatoribus undecunque ad eundem locum confluentibus, què subscripta sunt, concessit privilegia. Omnibus in eadem civitate manentibus jure perpetuo retinenda. Constituit autem, ut quicumque Dominus postmodum eandem civitatem hereditario jure possideret eo decedente, quisquis inter heredes ipsius senior extiterit dominium ejus-

(a) *Personatis*, id est, dignioribus, honestioribus.

dem civitatis obtineret. Dedit autem pacem & securitatem itineris omnibus forum ejusdem civitatis adeuntibus hoc promittens. quod quicumque sua spoliatus fuerit. si predonem nominatim exprimeret aut reddi faceret. aut ipse persolveret. Burgenfibus suis in omni jurisdictione sua theloneum condonavit. Quicumque friburg burgenfis fuerit volens inde recedere, rerum & corporis usque in Medium Renum & per totum sui comitatus ambitum securum debet habere *ducatum* (b) Domino conducente. Dominus dabit ecclesiam Sacerdoti, quem burgenfes communiter elegerunt. Plebanus Sacristam habere non debet, nisi de communi civium voluntate sumptum. Ad hoc ministerium procurandum, Scultetum, Licetorem, pastorem, quem burgenfes annuatim elegerunt, Dominus ratum habebit & confirmabit. Thelonearius omnes pontes ad vallum civitatis pertinentes parare tenetur, & quicquid pecoris in eis amissum fuerit, ipse persolvat. Hæc autem sunt jura thelonearii. De equo IIII. den. de mulo XVI. den. de asino VIII. den. de bove I. den. de cute obl. de porco obl. de *berna* (c) obl. de quatuor ovibus I. den, Totidem caprè I. den. de *souma* (d) vini quod hic emittur, obl. de souma falis obl. de souma frumenti I. den. de Centenario aruiné IIII. den. de centenario depi (e) IIII. den. de centena-

(b) Ducatum, id est, conductum, sicut Geleit.

(c) De berna, id est, de verre, sive porco non castrato.

(d) Souma, alias Sagma, onus jumenti clitellarii.

(e) Sepum pro *Scvum*, Schmer.

rio plumbi puri den. De centenario plumbi, quod dicitur *malterbli* (f) obl. Qui solvit libram cum stagno : cum pipere : cumino : thure : laureis, dabit III. den. De cera similiter. De oleo similiter. De *vestibus* similiter. De pellibus ovium, caprarum, & hircorum similiter. De Sale, quod adducitur similiter. De calibe similiter. De *rakisfen* (g) similiter. *Ein Schoubferri* (h) I. den. Numerus de allec (i) I. den. Pondus Lané I. den. De quatuor equis extra civitatem euntibus I. den. de pane qui vendendus in sportis educitur I. den. In faccis eductus obl. Alienus de vase vini quod ducit in civitatem si simul vendit IIII. den. Si vendit ad tabernam. *de libra dabit IIII. den.* De omni genere mali equus dat den. asinus obl. Omne genus leguminum & nucum *maltarum* I. den. Equus cum rapula (k) den. Asinus obl. De plaustrata feni, straminis, *circorum*, *meniorum*, (l) den. Plaustrum novum quatuor rotarum den. dué roté obl. Souma mellis IIII. den. De centenario cupri IIII. den. *Melius* (m) theloneum dabit quilibet in hac civitate. Monachus seu Clericus vel ministerialis Domini non dabunt theloneum in civitate. Qui servat publicam libram burgenfi gratis concedat. Si

(f) Hodie *Stangenbley*.

(g) Grobes Eisen.

(h) Fasciculus ferri, *Schieneisen*.

(i) Numerus Halecum, scil. 120.

(k) Rapula à rapa.

(l) *Maen*, Maglamen.

(m) *Melius* pro medium thelonium, den halben Zoll, quod hodieque Friburgi in usu est, ubi cives nonnisi dimidium thelonium respectu exterorum persolvunt.

melius *vadium* ponit, videlicet tres solidos valens, quod si negaverit, si convictus fuerit testibus, quamdiu non satisfecit, nullum jus in Civitate habebit. Si autem conquerens probare non potest, quod ipse sibi libram negaverit ille juramento se non esse reum demonstrabit, & interea cum hoc non fecerit, quilibet *dabit & suscipiet cum libra qua voluerit*, & nulli satisfaciet. Ipse autem illi cui libram negaverat plenarie restituet. si quod exinde dampnum se legitime probaverit accepisse: si autem concefferit & mercedem acceperit, si convictus fuerit, gratiam amisit Domini. Extraneus dabit obl. de omni centenario. Quilibet burgenfis libram si vult habeat. cum qua concivibus suis & non extraneis ponderare debet. Quicquid emitur ab extraneo vel venditur extraneo, cum publica libra debet ponderari. Omnis mensura vini, frumenti, & omne pondus auri & argenti in potestate XXIII. Consulum erit, & postquam ea equaverint, uni eorum, cui visum fuerit, civitas committat, & qui postmodum majorem vel minorem habuerit, furtum perpetravit si vendit aut emit per ipsam. Omnis burgenfis hujus civitatis est *genoz* possessionis cujuslibet, si eam sibi forte voluerit comparare, nec de bonis suis dabit ullo modo jus advocatié: ante festum sancti Martini XIII. noctes. & XIII. post. nullus carnifex bovem aut porcum emere presumat, nisi quem in macello coram se fecare voluerit ad vendendum, quod si transgreditur jus civitatis infregit. Qui proprium, non obligatum, valens marcam, in friburc habuerit, burgenfis est. Quicumque carens herede legitimo friburc moritur. omnia sua bona XXIII. consules diem & annum in sua tenebunt potestate: si intra tempus hoc aliquis cum testimonio venerit idoneo. quicquid defunctus reliquit.

unus heres plenarie possidebit. Si autem nullus heredum suorum venerit. una pars pro remedio animé sué. altera Domino. tertia dabitur ad munitionem civitatis. Omnis mulier est *genoz* viri sui in hac civitate; & vir mulieris similiter. Omnis quoque mulier erit heres viri sui. & vir similiter erit heres illius. Burgensis quilibet uxore sua vivente de omni possessione sua quod vult disponit. si alter eorum moritur. de proprio & hereditate sua nichil facere potest, nisi famis eum necessitas urgere ceperit. & illam necessitatem juramento probabit. si autem aliquis heredum necessaria sibi ministrare voluerit. de rebus suis non habebit disponendi potestatem. Si burgensem vel uxorem ejus relictis pueris mori contigerit. postmodum uno puerorum mortuo. alter in hereditate sibi succedet. nisi prius inter eos bona fuerint divisa. tunc pater aut mater hereditatem habebit. Alienus extra civitatem existens, si rem in civitate positam emerit a burgenfi, mediam thelonei partem dabit. Quotquot uxores quilibet burgenfis habuerit. filii cujuslibet matris bona ipsius hereditate possidebunt. Puer sub patris vel matris constitutis imperio. quamdiu sui juris non. nichil de rebus suis per ludum vel aliquo potest modo expendere. Si autem fecerit. patri vel matri reddendum est de jure. & si quis mutuam sibi dederit. de jure sibi nunquam persolvetur. Nullus *infra XII. annos* constitutus testimonium ferre. nec sibi nec aliis prodesse poterit vel obesse. nec infringere potest jus civitatis. Si quis in extremis positus. liberos suos alicui commiserit. & ille mercedis gratia malefecerit eis. si testibus convincitur. corpus erit burgenfium. & bona Domino sunt adjudicanda. & qui post illum proximus eis a patre fuerit. Curam eorundem geret puerorum. & eos usque *ad XII. annos* & amplius donec bona sua non poposcerint in cura sua retinebit.

Si quis burgenfis uxorem alterius conviciis provocaverit. X. libris emendabit. si testibus convincitur. Nullus hominum vel ministerialium Domini in civitate habitabit, nec jus habebit burgenfium. nifi de communi civium confensu. ne quis burgenfium illorum *testimonio* poffit offendi. nifi Dominus civitatis liberum eum dimiferit. Si burgenfes inter fe rixati fuerint. non funt cogendi ad faciendum querimoniam. nec Dominus vel Judex civitatis debet ullo modo fuper hoc movere questionem: fi autem alter eorum Domino vel judici conqueltus fuerit. & poft motam in manifesto querimoniam occulte reconciliati fuerint. fi judex reconciliationem improbaverit occultam. compellere poterit eum fi vult ad querimoniam peragendam. Omnes autem qui reconciliationi facte prefentes intererant. gratiam Domini perdiderunt. Nullus extraneus testis erit fuper burgenfem, fed tantum burgenfis fuper burgenfem. Omne testimonium duobus idoneis testibus est producendum. & hoc de visu & auditu. Si fuper aliqua Sententia fuerit inter burgenfes orta discordia ita quod una pars illam vult tenere sententiam, alia vero non. ex XXIII. confulibus duo non fimplices burgenfes fuper ea Coloniam appellabunt fi volunt: & fi cum testimonio Coloniensium reverfi fuerint. quod vera fit sententia. pars contraria reddet eis expensam omnem quam fecerunt. fi vero Coloniensium iudicio non obtinebunt sententiam, ipsi damnum ferent & expensam. *Burgenfi licet vendere vel dare uxore sua vivente quicquid poffidet.* Si quis burgenfem in propria *area* vi invaserit. vel temere domi queferit: quicquid ei mali fecerit. *non emendabit.* Extraneus cum burgenfi duellum non faciet. nifi fit de voluntate burgenfis. Si quis irato animo infra civitatem aliquem die vulneraverit. fi duobus idoneis testibus convictus fuerit, manu truncabitur: fi

vero occiderit. decollabitur. si autem nocte contigerit. vel in taberna nocte five die duello convincendus erit. ea de causa, quia taberna nocti assimilatur propter ebrietatem. si autem accusatus predictorum testium testimonium non acceptaverit. cum altero testium duellum inire sibi licebit. Si homicida aufugerit. domus ejus funditus destruetur. & per annum integrum inedicata manebit. post revolutionem anni heredes ejus si voluerint destructam domum reedificabunt. & libere possidebunt. impensis tamen prius Domino LX. Solidis. Predictus vero reus si postmodum in urbe capiatur. statuté pené subjacebit. Si burgenfis burgenfem depilaverit in civitate. vel percusserit. vel temere ad domum suam accesserit. vel eum ceperit. vel capi fecerit. gratiam Domini amisit. cetera judicia sunt causidici. Si duo cives se invicem capillaverint. qui auctor fuisse testibus convincitur. *alter vero non.* Si burgenfis extraneum percusserit vel depilaverit. LX. Sol. emendabit. Si duo burgenfes amici civitatem exierint. & inter se altercati alter alterum capillaverit. vulneraverit. vel occiderit. auctor pro satisfactione *III. Solidos* causidico dabit. Si vero inimici urbem exierunt. & se invicem capillaverint. vel percusserint. vel alter alterum occiderit. si convinci potest idoneis testibus. eadem pena ac si in civitate contigisset puniatur. Si duo burgenfes amici civitatem exierint. & inter se altercati sine concordia separati fuerint. si postmodum antequam in civitatem reversi fuerint. alter in alterum maligne insultum fecerit. eadem pena ac si in civitate fuerit, puniatur: Omnis qui venit ad hunc locum. libere sedebit. nisi fuerit proprius alicujus. & confessus fuerit dominum. tunc Dominus relinquet aut deducet eum. si vero Dominum negaverit. Dominus septem
proxi-

proximis cognatis suis probabit eum esse ejus. & tunc habebit eum. Quicumque in hac civitate diem & annum nullo reclamante permanferit. fecura de cetero gaudebit libertate. Orta feditione. fi quis tumultum audierit. & armatus illuc venerit. penam non subibit. fi autem audito tumultu non armatus venerit. & poftea domum rediens rurfum cum armis venerit. & de hoc convictus fuerit. gratiam Domini amifit. Si civis convivem fuum in extraneo judicio perfequitur. ea que amittit apud extraneum judicem. ipfe fibi reddere tenetur. & poftea judici fuo tribus folidis emendabit, fed fi fecerit eum capi. gratiam Domini amifit. Si extraneus civem fugaverit. vel vulneraverit. fi civis prius notificaverit judici. & fi poftea extraneus in civitatem venerit. quicquid ei mali civis intulerit. nullam apud judicem fuper hoc penam fuftinebit. Si civis extraneum in judicio pro debito convenerit. judex eum fex Septimanis in expenfa fua refervabit. fi expenfam per fe non habeat. & hoc dico fi debitum non negaverit. poft quos dies judex creditorem datis fibi tribus folidis reddet. accepta competenti ab eo cautione. quod nullum inferat malum debitori. Si quis res alterius dat vel vendit vel obligat. eo prefente nec contradicente : fi poftea contradicit. nichil ei valebit. Nemo rem fibi quoquo modo fublata repeterere vel fibi vindicare audeat. nifi juramento probaverit, eam fibi furto vel preda fuiffe fublata. Si autem is in cujus poteflate invenitur dixerit. fe in publico foro non profurato nec pro predato ab ignoto emiffe : cujus etiam domum ignoret. & hoc juramento probaverit. nullam penam subibit. fi vero a noto fibi fe emiffe confeffus fuerit XIII. diebus eum querere fibi licebit. quem fi non invenerit & verandum fuum non attulerit. penam latrocinii fufti-

Cod. Dipl.

H

nebit. Quicumque five judex five civis aliquis quempiam sine sententia in civitate ceperit. non autem furtum vel falsam monetam apud eum invenerit. gratiam Domini amisit. *Burgensis habens dominum cujus fateatur esse proprius. cum moritur. uxor ejus predicto Domino nihil dabit.* Si quis gratiam Domini amiserit. sex septimanis rerum & corporis *infra* villam & extra pacem habebit. & de bonis suis extra civitatem pro voluntate sua disponet. Res autem mobiles vel immobiles & domum suam *infra* civitatem non licet ei vendere vel obligare : ut si *infra* dictum terminum gratiam Domini non meruerit. per domum propriam. & alia in civitate reperta cogat eum gratiæ suæ reformari. Si vero Dominus ultra montana transferit. usque ad reditum ejus pacem habebit. *Burgenses non tenentur ire cum Domino in expeditione. nisi iter unius diei. ita tamen ut unusquisque sequenti nocte possit ad propria remeare.* Si quis autem alterum in eadem expeditione quoquo modo leserit. tamquam in civitate factum puniatur. cum vero predicta expeditio communiter precipitur. quicumque civium audierit. & non exierit nisi legitimam causam pretenderit. domus ejus funditus destruetur. Si quis bonum quod in vulgari dicitur Erbe, alicui obligaverit. ille cui obligatur certus est in pignore. quamdiu alter eorum inde jura dederit. *si vero jura inde cedentia* neuter dederit. bonum in Domini jure redit potestatem. Si domus alicujus in civitate arserit, quamdiu censum & collectam & alia jura non supersederit. jus burgenfium non amisit. si autem alter *curtim* emerit. burgenfis inde non erit. nisi superedificet. *Si burgenfis vadens in provinciam.* extraneum percusserit vel capillaverit. & extraneus in civitatem veniens conquestus fuerit. nullam satisfactionem erit habiturus. *Quicumque extraneo rerum suarum aliquid acceperit. pro eo*

quod domum in civitate sibi comparaverit, gratiam Domini amisit. Quicumque mulierem post mortem mariti sui coegerit, vel accipere virum, vel esse sine viro, jus civitatis infregit. Si quis domum alicujus intraverit. ex quo sibi semel introitum interdixerit. quicquid ei postmodum ab hospite domus acciderit. nullus ei emendabit. Si filius burgenfis concivis sui filiam occulte dilexerit. & cum ea concubuerit. & hoc manifestatum fuerit. si iudicio burgensium possibilitas inter eos visa fuerit contrahendi. contrahere compellantur. In duello tam ille qui impetit, quam ille qui impetitur. si victus fuerit. pari pené subjacebit. Duellum autem non debet fieri nisi pro sanguinis effusione. vel pro preda. vel pro morte. cum autem aliquis sanguinolentus efficitur. si conqueri vult pulset campanam. ad cujus sonitum XXIII. venire tenentur, qui lesum lavabunt. & si fuerit ibi plaga sanguinis. reus pene supradicte subjacebit. Sin autem: id est. si plaga sanguinis inventa non fuerit. ille qui pulsaverat rei penam sustinebit. *Quilibet XXIII. Consulum. XII. d.* de curti sua retinebit: nec stabunt in iudicio pro quacumque causa satisfacturi. nisi pridie facta fuerit eis ore ad os edictio. nisi jus civitatis infregerint. Quilibet consulum debet habere bancum unum sub tribus Lobijs qui per juramentum a prima fundatione Civitatis sunt institute: uno vero consulum mortuo qui in ejus locum succedet, eundem bancum possidebit. Sunt autem tres lobie: inferiores macelli. Lobia prope hospitale. Banchi panum (n) apud forum piscium. Consules autem possunt decreta constituere super vinum. panem.

(n) *Brodänke.*

& carnes. & alia. secundum quod universitati civitatis viderint expedire: & quicumque super hijs juraverint. si forte infringunt. honorem suum amiserunt. & bona eorum publicabuntur. Si autem Dominus infringit. jura neglexit Civitatis. & quocumque modo decretum factum fuerit. ita debet accipi. & quotiens infringitur. totiens accipiatur. (o)

Sigillum ex cera rubra, appensum serico rubro, in medio, quo duæ membranæ colligatæ sunt.

Longitudo duarum membranarum, quæ confutæ sunt filo, III. pedum VII. pollicum est. Latitudo I. pedis regij & V. pollicum.

Character scripturæ ex ipso seculo XII. est. Diphthongi ubique comparent. Vocalis *e* in fine vocum semper caudata est inferius.

(o) Hic incipit sanctio legum ac jurium totius membranæ.

XXVI.

CHARTA TRANSACTIONIS DE LIMITIBUS INTER
ABBATIAM S. PETRI ET INTER CELLAM, CANONICORUM
REGULARIUM MONASTERIUM.

A N N O M C X X I.

Ex Monasterio S. Petri.

In Nomine Domini nostri Jesu Christi taliter facta est concordia, & confirmata inter Monachos Cœnobij S. Petri de monte, & Canonicos de Cella sanctæ semperque virginis Mariæ de terminis locorum, in quibus in nigra sylva commorantur. Anno ab Incarnatione Domini M. C. XXI. Epact. nulla, concurrente vero Indiēt. XIII. Luna XVIII. quarto Non. Aug. in præsentia venerabilis Vdalrici Constantiensis Episcopi, & Ducis Bertholdi, & D. Brunonis & aliorum Principum scil. Dom. H. Marchionis, Friderici de Woluahe, Conradi de Zaringen generis comitis Berth. cum quidam terminos per convalles circa capellam S. Nicolai extendere vellent. tandem communi assensu utrarumque partium omniumque judicio principum, ut expulsa omni controversia diabolicarum insidiarum vera pax Christi inter eos firmaretur. fratres de Cœnobio S. Mariæ S. Petro duo beneficia 4. solidos in tributo pendentia concesserunt. Monachi autem de S. Petro B. semperque virginis Mariæ usque ad cacumina montium ubi etiam planities æqualiter inter

eos divideretur nihilominus benevole suos terminos extendere permiserunt. Nunc igitur ut replicem, per crepidinem montis a diruto Castro *Wisenege* usque ad magnam vallem, in cuius extremo S. Margaritæ silvacensis Monasterium situm est planitie per medium divisa certi termini utrinque designantur. Domino Episcopo pro autoritate a Domino sibi concessa confirmante, & ne ulterius mutaretur contradicente. Christo vero regnante, & ad latitudines regni cœlestis nos vocante, cui est honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

XXVII.

EXCERPTA EX EPISCOPI SPIRENSIS CHARTA SUPER ECCLESIAM BACKNANG.

A N N O M C X X I I

Ex Befoldi Thesauro præc. in voce Baden p. 73.

Ego Bruno Episcopus iustis petitionibus votisque piis & divina inspiratione conceptis desideriiis *Hermanni Marchionis* annuens concessi, ut in Ecclesia S. Pancratii Martyris instructa quam ipse & *uxor ejus Juditha*, ipsiusque parentes prædiis & decimis ditaverunt, paupe-

Nota. Charta hæc non amplius extat in Tabulario Episcopatus Spirensis.

res Christi canonicos, secundum regulam B. Augustini, communem vitam ducentes collocaret &c. Anno Dominicæ incarnationis MCXXII. Indiēt. XV. XIII. Kal. Martij.

XXVIII.

CALIXTI II. PAPÆ LITERÆ AD ABBATEM MONASTERII GOTTESAUGIÆ.

A N N O M C X X I I.

Ex autographo Archivi Bada-Badensis.

Calixtus Episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Burchardo Abbati Monasterii S. Mariæ, quod in Spirensi Parochia, in loco qui *Godesawa* (a) dicitur, situm est, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum. Officii nostri nos hortatur auctoritas pro Ecclesiæ statu satagere, & quæ recta statuta sunt stabilire. Siquidem illustris Vir *Bertholdus*, Comes de *Hohenberg* beatæ Mariæ Monasterium, cui dilecte in Christo fili præsides, in prædio suo, in loco, qui *Godesawa* dicitur, propriis constructum sumtibus beato Petro ejusque Roma-

(a) De Monasterio Godesauua vid. SPANGENBERG in *Chron. Hennebergensi*, Cap. 24. qui foundationem ponit ad A. 1010. TRITHÉMIUS in *Chron. Hirsaug.* Tom. I. pag. 270. (Edit. S. Galli 1690.) ponit ad 1110.

næ Ecclesiæ sub censu annuo unius Spirensis Monetæ denarii obtulit, & nos ergo ejus devotionem laudabilem perpendentes & tuis precibus annuentes, oblationem ipsam ad honorem Dei & beati Petri, Apostolorum Principis, cum omnibus ad eam pertinentibus, protectione sedis Apostolicæ communimus, statuimus enim &c. Ego Calixtus Catholicæ Episcopus ecclesiæ laudans. Datum Laterani per manum Grifogoni, sanct. Rom. Eccles. Card. ac Bibliothec. VIII. Kal. April. Indict. XV. Incarnat. Dominicæ Anno MCXXII. Pontificatus autem Domini Calixti secundi PP. Anno III.

XXIX.

EX ROTULO MONASTERII S. PETRI.

 ANTE ANNUM MCXXIII.

Heinricus de Owon curtem suam cum domo & omnibus quæ ibi possidebat. S. Petro donavit in presentia Domini sui *Ducis Bertholdi tertii & fratris ejus Domini Conradi*. Audientibus quoque his liberis hominibus. Conone de Kunringen & filio ejus Conone. Walthero de Horwan. Ratzone de Riethufen. Harperto de Wilhelm. Gerungo de Alvet. Livcilino de Ufhufen. & de familia Ducis. Conone de Blankenberc. Reginhardo de Wilare. & alijs quam plurimis.

 XXX.

XXX.

EX ROTULO MONASTERII S. PETRI.

ANTE ANNUM MCXXIII.

Adalbero de Adalhufen tale predium quale visus est habere apud ipsam villam beato Petro tradidit. Aderant huic traditioni *Dominus Conradus. Frater Bertholdi Ducis.* Erkenboldus de Hahperch. Conradus de Bucheim. Erkenboldus de Vorcheim. Henricus de Dietfort. Waltherus de Wilhelm.

XXXI.

NOTITIA CONCAMBII BONORUM INTER ECCLESIAM S. PETRI ET HUGONEM DE CASTELLO MILITEM.

ANNO MCXXVIII.

Ex Rotulo San-Petrino.

Notandum diligenter & nostratum memoriae commendandum concambium quod inter Ecclesiam nostram & quendam militem de familia Ducis Hugonem de Castello cella dictum. per manum ejusdem

Domini sui CONRADI DUCIS & advocati nostri confirmatum est. Prædium namque apud *Motrisheim* quod frater suus Reginboto pro salute animæ suæ cum uxore sua. G. & filiis S. Petro donaverat. nec non & mansos suos apud *Stettin* quos idem Hugo post obitum suum nobis obtinendos tradiderat illi concessimus, nosque ab ipso quicquid apud villam *Teiningen* à Domino suo Duce sibi traditum seu præstitum possederat. omnino nihil exceptum. in commutationem antedictorum allodiorum accepimus in eam rationem. ut ab ipso die omni tempore habendi, tenendi, commutandi, vel quicquid de ipsis rebus ad nostram utilitatem cupimus. liberam in omnibus potestatem faciendi habeamus. Quam vicariam commutationem non solum ipse Hugo. verum etiam uxor ejus Guta. sed & filius ejus Hugo confirmaverunt. Anno Dominicæ Incarnationis MCVIII. (a) apud *castrum Zaringen*. X. Kal. Apr. die veneris. presentibus & hoc factum videntibus his nobilibus hominibus. Adalberto de Stüzzelingen. Heinrico de Hardegga. & fratre ejus Wernhero. & aliis de Familiâ Ducis quam pluribus.

(a) Annus hic non quadrat cum Conrado Duce, qui a. 1123. demum fratri Bertoldo III. successit. Suspiciamus itaque numerum vicenarium omisum, adeoque Chartam ad a. 1128. reponendam esse.

XXXII.

NOTITIA FUNDATIONIS MONASTERII BACKNANG.

Ex Chronico Mss. monasterii Backnang.

Dies iste ab inveterata observantia seu consuetudine festiviori cultu celebratur ob memoriæ victoriosum triumphum ab Hermanno fratreque suo Rudolpho, Ecclesiæ nostræ reparatoribus, hoc die gloriose quondam obtentum. Cum namque anno a nativitate Domini 1116. tempore Paschalis Papæ I. ab *Hermanno Marchione Badensi* divinitus adspirato in villa sua Backenang pia fundatione fundatum esset monasterium Ordinis S. Augustini & in honorem Dei gloriosæque virginis Mariæ, nec non sanctorum Augustini, præcipue autem Pancratii martyris laudem & gloriam perennem dicatum, deinde vero A. 1134. a filio suo juniore *Hermanno*, tam virtutum quam nobili successore Lothario, qui S. Bernardi Abbatis consortio plurimum delectabatur, Romanorum fasces tenente, ampliori dotatione fuisset dotatum, posteaque ab eodem A. 1135. paternæ fundationis atque donationis primariæ traditio, in perpetuam subsistentiam, præsentem Sigefrido Spirensi Episcopo confirmata foret; multis abhinc calamitatibus monasterium ipsum vexatum extitit & à sacrilegis tyrannis nefandis ausibus misere invasum, specialiter autem circa annum Domini 1236. principante *Hermanno* hujus nominis post fundatorem *tertio*, hoc idem monasterium ab irruentibus cru-

delibus devastatum esset & fere totum collapsum atque absumptum, ita ut factiosi hujusmodi omnis humanitatis seu pietatis expertes severissima immanitate in religionis etiam ipsius patres & Canonicos grassarentur, plurimos eorundem una cum praelato praeposito horribiliter trucidantes. Mortuo autem post haec Hermanno jam dicto A. 1243. dum superstitem pupillorum *Hermanni & Rudolphi* fratrum patrii fines hostilibus invasionibus seu incurfibus impeterentur, nonnullaque oppida & villae intra districtum marchionatus igne & gladiis latrocinando profligarentur depopularenturque, ipsi tandem hodierno die campestri bello viriliter decertantes expugnando hostes devincendo gloriose captivarunt, haud dubium intercessione Ephæbi scilicet invictissimi martyris S. Pancratii militum Rom. sanguine prostrati, cujus implorato suffragio proeliantes votum voverunt suo nomine & honore perenni disruptum hoc & desolatum monasterium sese innovando reparaturos. In hujus itaque celebrem memoriam mentibus etiam posteriorum nullatenus evanescentiam, dies iste, nec mirum, solenniori officio agitur pro laude Dei & gratiarum actione, qui praestita sua virtute in manu patronorum praemissorum hostes stravit & jacentis monasterii culmina pro honore S. Pancratii denuo assurgere & erigi fecit.

XXXIII.

COMPOSITIO INTER ABBATIAM S. BLASII ET
CLERICOS SEculares, DE BURGLENSI ECCLESIA,
PER EPISCOPUM CONSTANTIENSEM
CONFIRMATA.

A N N O M C X X X.

Ex Tabulario San - Blasiano.

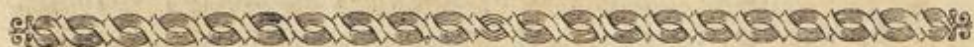
Odalricus, gratia Dei Constantiensis Episcopus, dilecto filio Bertolfo Abbati coenobii S. Blasii, ejusque successoribus regulariter promovendis, in perpetuum. Quoniam pontificalem ad hoc suscepimus curam, ut quæ religiosa sunt, & bona, propagemus; id juxta vires divinitus acceptas exequi rationis est. Agnoscat igitur omnis, tam præfens ætas, quam futura posteritas, qualiter servitium Dei, ipso opitulante, in loco Burgulun auxerimus, & qualiter in eodem loco prius unius officii clerici contento monastica sit instituta religio. Felicis memorie fratre nostro Heribortone carnis ergastulo vocatione divina educto, Bertolfus Abbas de S. Blasio, monachos suos ad eundem locum direxit, qui ibi congrua Deo exhiberent obsequia. Quæ res, quia nonnullis clericorum displicuit, crebras hac de causa querimonias in præ-

Nota. Extat hæc charta ap. HERRGOTT *Cod. Diplom. Genealog. Habsburg.*
Num. 211. sed mutila.

decessoris mei sanctæ recordationis Odalrici Præfulis præsentia commoverunt, quas idem antecessor meus terminare desideravit, ea ratione ut nec novella religionis plantatio eradicaretur, nec ex toto clericorum votis contradiceretur; sed optata morte præventus potiri non potuit effectu. Moguntinus ergo Archiepiscopus, pro hujus decisione litigii ab eisdem fratribus rogatus, præcepit atque rogavit nos, ut huic rei finem imponeremus, hoc pacto; quatinus & monachorum ibi persisteret conversatio, & sæcularibus ministraret clericus. Eapropter secundum præceptum petitionemque Archiepiscopi, nec non etiam usi consilio fratrum nostrorum, Heinrici de S. Udalrico, Alewici Præpositi de S. Stephano, Wolframi, Hugonis, Heinrici, Adelberonis, aliorumque quorundam, Diemoni Archipresbytero, & Herimanno Decano, negotium illud commisimus, rogantes ac præcipientes, ut assumptis, quoscunque vellent, de fratribus suis, rem totam, sicut diximus, diffinirent. In villa igitur *Liela* convenientes ex parte nostra Diemo Archipresbyter, Herimannus, Udelmarus Decani, Rosteinus de Chilichovin, Eberhardus de Scopfhein, Constans de Brizzinchovin, Burchardus de Liela, Otto de Badin: Ex parte Abbatis Adelbero Prior, Odalricus, Wernherus, Wipertus, Wernherus, fratres de S. Blasio, ut stabilis pacis concordia inter fratres firmaretur, tale pactum inierunt; quod videlicet montem Burglon monachi cum decimis obtinerent & quicquid prædii vetus Ecclesia habuit *Bicinun, Sitzinkilcha, Feltperch, Hertinchkein, Bamenacer*, & decimas in monte *Bicinum*; Item decimas Rinwilere præter illas quas dant mancipia S. Blasii & S. Albani, item mancipia cum omni jure præter hoc, quod accipere debet clericus casu si quis tributarius moritur. Reliqua omnia quæ fuerunt veteris Ecclesiæ, Clerico ser-

virent & nova Ecclesia constitueretur *Eckingen* in prædio Sti Blasii ad priorem Ecclesiam jam pertinenti, & hæc Episcopo ibidem servitium, quod prior exhiberet, & Parochianis eandem curam, quam & prior impenderet; in baptizando, in sepeliendo, & in cæteris omnibus quæ iuste exigebantur a priore. Constitutum est etiam, quod Abbas pro his rebus, quæ monachis deputatæ sunt, tantum de prædio Sti Blasii quod ad priorem Ecclesiam nullatenus attinebat, legitimo concambio daret, quantum sufficere viderentur, Ditmaro Archipresbytero cæterisque quorum ipse super hoc negotio uti voluisset consilio. Quapropter ea, quam diximus, commutatio perpetrata est apud *Ekkinheim*, præsentibus & assensum dantibus D. Archipresbytero Gêrungo de Blansingen, Ludewico de Ekkenheim, Joanne de Ouchheim, Odalrico, Wernhero, Gerungo, Hugone, Wiperto, fratribus de S. Blasio: Rodolfo de Badin, *advocati* CONRADI scilicet Ducis legato. Anselmo de Bueginin, & omnibus fere parochianis. Omnibus ergo hoc modo terminatis, cum Rex Lotharius, multique procerum, videlicet Ansericus Bisuntinus Archiepiscopus, Bruno Argentinensis Episcopus, Otto Halverstattensis Episcopus, Rodolfus Augensis Abbas, Bertolfus Morbacensis Abbas, CONRADUS DUX DE ZARINGIN, HERIMANNUS MARCHIO DE BADIN, alique complures Basileæ convenissent, Diemo Archipresbyter, & Adelbero prior de S. Blasio, ad nos accedentes rogaverunt; ut quæ facta fuerant, ab auctoritate nostri officii vires firmitatis acciperent. Proinde nos filiorum nostrorum quieti unitatique in posterum prospicientes, Mogontini Archiepiscopi Apostolicique legati jussis ac rogatui acquiescentes, auditam pacis compositionem episcopali potestate confirmavimus. Nulli ergo monachorum, seu clericorum, liceat ulterius aliquid ex his, quæ al-

teri parti debentur, suo juri vindicare; sed utraque pars illis, quæ in hac sibi concessa sunt divisione, omnino contenta permaneat. Et ut hæc nostræ auctoritatis confirmatio incorruptum stabilitatis suæ vigorem obtineat, hanc cartam scribi jussimus, propriaque manu corroborantes, imaginis nostræ sigillo munivimus. Si qua igitur major minorve persona hanc nostræ confirmationis paginam agnoscens, hanc infringere seu violare attemptaverit, Divinæ pacis expers fiat; omnibus autem eam diligentibus, atque conservantibus, & pax a Domino hic relinquatur, & pax in futuro plena donetur. Amen. Amen. Data VI. Idus Februarii, feria VII. anno ab Incarnatione Domini MCXXX. Indictione VIII. Anno Regni Lotharii V. Actum Basileæ feliciter. Amen.

XXXIV.

DIPLOMA LOTHARII II. IMP. DATUM PRÆPOSTURÆ TURICENSI.

A N N O M C X X X.

Ex Tabulario Turicensi.

In nomine Sanctæ & individuæ Trinitatis. Lotharius Tercius divina favente Clementia Romanorum Rex. Omnibus Christi nostrique fidelibus, tam futuris quam presentibus notum fieri volumus, qualiter

qualiter nos rogatu & petitione Principum nostrorum Anserici videlicet Bifuntiensis Archiepiscopi, Brunonis Argentinensis Episcopi, Ottonis Halverstadenensis Episcopi, Bertoldi Basiliensis Episcopi, Ruodulfi Augensis Abbatis, Wigrammi Fabariensis Abbatis, Bertolfi Morbacensis Abbatis, Tifintini Everardi Abbatis, *Cuonradi Ducis de Zarenche*, *Hermannii Marchionis de Bathen*, Ruodulfi & Vodelrici Comitum de Lentzenburhc, Sigeberti Comitum de Alfatia, Hulherici Comitum de Hengensheim, Volmari de Hunenburhc, Bertolfi Comitum de Nuenburhc, Weneri Comitum de Dirstein, jura & leges, quas Predecessores nostri Reges & Imperatores Karolus & Ottones, Cuonradus & Heinrici Præposituræ nostræ in honorem venerabilium Martyrum Felicis & Regulæ in loco Turego constructæ dederunt & privilegiis suis confirmaverunt, nos quoque ob salutem animæ nostræ easdem leges damus & nostro etiam privilegio confirmamus, scilicet ut liberam facultatem in claustro suo habeant eligendi Præpositum, & ut res illorum sine dominio alicujus personæ liberæ seruiant, & ut regii fiscalini Turegienses justiciam, quam ab antecessoribus nostris antiquitus habuerunt, firmiter & inuolabiliter teneant & undecunque velint uxores ducant & in nostro seruitio permaneant, & ut nulli liceat aliquem de familia illorum Tributarios sive beneficiarios alicui in seruitutem dare, vel aliquo modo subjugare. Hoc etiam firmiter precipimus, & Imperiali auctoritate sancimus, ut advocatum nullum habeant, nisi unum, qui si forte aliquem alium sub se locaverit, ille privatus honore suo Advocatia illa perpetuo careat, & ille Subadvocatus bannum a Rege vel Imperatore percipiat. Hoc etiam omnes scire volumus, quod idem Advocatus curtes fratrum

Cod. Dipl.

K

XXXV.

CHARTA FUNDATIONIS MONASTERII FRIENIS-
BERG IN HELVETIA.

A N N O M C X X X I.

Ad rerum gestarum memoriam conservandam, quæ pro animarum remedio devotè a fidelibus gesta sunt, cartæ præsentis Attestatione fideli nostræ posteritatis notitiæ transmittere curavimus; Notum ergo fieri volumus tam futuris quam præsentibus, quod ego Udelhardus Comes dictus de Seedorff, & uxor mea Adleidis, laudante matre mea Chunzza obtulimus pro remedio animæ nostræ, parentumque nostrorum & filiorum, omnipotenti Deo, & benedictæ Dei genetrici Mariæ, liberum ac proprium juris nostri allodium, Frienisperg nominatum, per præstitutos terminos, a magno lapide Griso juxta viam, quæ dicitur Chazzunstaga, per ascensum ipsius montis, totum latus versus Orientem, per viam quæ ducit ad villam quæ appellatur Winterswilerre, & a suprascripto lapide per alium subjacentem collem dictum Schallenberg, quicquid infra habeo summitatem ipsius montis Frienisperg contra orientem, occidentem & meridiem, ut ibi fiat Abbatia, de Ordine Cisterciensi, & sicut solent Abbatiarum talium fundatores, dedimus eidem Abbatie omnia usualia per terras nostras, tam in plano, quam in bosco, sive ad focum, sive ad ædificium, pasturam omnimo-

dam tam animalibus & pecudibus, quam & porcis ipsorum; quod si forte damnum aliquod in pratis vel fatis, vicinorum pertinentes ad Frienisperg intulerint, pretium damni absque aliqua exactione restituetur; & ubi in nemoribus nostris novalia fecerint, libera habeant; si quis etiam de hominibus nostris vel se vel possessionem suam sæpe dicto jam loco conferre voluerit, absque ulla contradictione potestatem habebit; insuper etiam lacum potestatis nostræ in marchia Sedorf situm, libere tradidimus, ut eo utantur, nec quisquam eos infestare ibi audeat, vel absque assensu eorum piscari præsumat.

Facta est hæc donatio omni firmitate subnixâ, in manu Domini Christiani Lucelensis Abbatis, ejusque religiositati credita, ut, sicut supradictum est, Abbatia Ordinis Cisterciensis ibi Domino serviens in perpetuum consistat, Anno dominicæ incarnationis Millesimo, centesimo, tricesimo, primo, 1131. Indictione nona, concurrente VII. Sedi Apostolicæ præsidente piissimo Papa Innocentio; Regnum obtinente Luthero. Constantiensem Ecclesiam Gubernante Reverendo Pontifice Udelrico. *Ducatum Burgundiæ nobiliter regente Duce Conrado.* His videlicet testibus duobus plebanis Meffrido de Sedorf, Hugone de Ratolfingen, Chonone de Grenechun, Ullrico de Telsperg, Immone de Lisso, & aliis multis de nostra familia.

Sicut igitur hæc Domino inspirante, pro remedio totius parentelæ nostræ, tam præcedentis quam subsequæ donavimus, ita se perpetuo maledicto noverit innodatum, qui hac qualibet machinatione infringere tentaverit.

XXXVI.

LOTHARII II. IMP. DIPLOMA PRO MONASTERIO INTERLACENSI IN BURGUNDIA TRANSJURANA.

ANNO MCXXXIII.

In nomine Sanctæ & individuæ trinitatis Lotharius divina favente Clementia tertius Romanorum Imp. Augustus.

Imperiali convenit Excellentie illorum petitioni maxime condescendere, qui pauperem vitam eligentes religionis cultui operam dant, pauperibus Christi idcirco sua conferentes, ut per bona temporalia sibi mercentur cœlestia, quorum piæ intentioni cooperatores esse volentes, tam futuris quam præsentibus notificamus. Qualiter nos instinctu dilectæ nostre Richinze Imperatricis, suggerentibus etiam curie nostre primatibus, Ecclesiam S. Marie virginis sitam in Laufannenfi Episcopatu, in comitatu Burgundiæ (a) Interlacus *Madon* vulgaliter nominatam sub nostræ tuitionis Mundiburdiū suscepimus, susceptæque nostra Autoritate hanc contulimus libertatem, ut ab omni investitura & exactione immunis, soli Deo quiete & libere serviens, domum orationis se solummodo esse recognoscat. Hujus autem domus fundator Seilgerus de

(a) Burgundia Transjurana sensu plane singulari Comitatus Burgundiæ hic dicitur.

Oberhoven cum cœteris boni propositi cooperaroribus existens: Canonicam ibidem vitam secundum regulam S. Augustini instituit, rogans eam dedicari in honorem matris domini & omnium Sanctorum. Volentes itaque ratum esse bone inchoationis propositum, præcipiendo jubemus ut nullus Archiepiscopus, Episcopus, Dux, Marchio, Comes, nulla denique magna parvave persona, prenominate Ecclesie fratres, vel res eorum divestire, molestare, inquietare presumat; Preterea decernimus Petitioni jam dicti Seilgeri fundatori prefate Ecclesie concedere, ut sicut confratres ibidem Deo servientes, sicut liberam de constituendo sibi preposito habent electionem, ita etiam advocatum quem voluerint, eo pacto & jure assumant, ne advocatia ad heredes advocati traducatur, & tali electione a preposito investitus, a rege etiam, sicut justitia exigat, regali banno investigetur, ita tamen ut penitus ea careat, si eis malum aliquod ab eo illatum infra terminum 40. dierum secundum voluntatem eorum & *Rektoris Burgundiorum* non fuerit emendatum. Si quis autem hujus nostre confirmationis, quod non opinamur, violator extiterit, centum libras auri, medietatem Camere nostre, & medietatem prefate Ecclesie fratribus componat. Huic etiam confirmationi idoneum adhibuimus Testimonium Archiepiscoporum, Bifuntini Anserici; Horberti Magdeburgensis; Episcoporum Argentinensis Gebehardi; Constantiensis Udalrici; Chunradi Curiensis; Anselmi Havelbergensis; Abbatum etiam Ludovici Augensis; Berchtoldi Morbacensis; Ducum quoque *Conradi de Züringin*; Simonis de Lothringia; Comitum Friderici de Phirida; Friderici de Zolra; Udelhardi Hupoldi de Loupa; Præterea multi de equestri Ordine. Udalrici de Thuno, & fratris sui Warnheri; Udalrici de Erlibach, Constantini fratris suis Egelolfi de

Stevensburg; Adelberti de Hurneseildon. Quod ut verius credatur, sigilli nostri impressione presentis decreti paginam iussimus insigniri.

Signum Domini Lotharii Romanorum
Imperatoris invictissimi. (Locus Monogrammatiss.)

Data Anno incarnationis Domini Millesimo centesimo trigesimo tertio, VI. Idus Novembris, Indictione XI.

Anno vero regni regis Lotharii VIII. Imperii vero primo.

Actum Basileæ feliciter, Amen.

XXXVII.

HERMANNUS MARCHIO PRÆDIUM SUUM IN HUNINGEN ECCLESIE S. PANCRATII IN BAGGENANC DONO TRADIT.

ANNO MCXXXIV.

Ex Gamansiano Mspt.

Notum sit omnibus tam modernis quam posteris, qualiter *Marchio Hermannus* ex consensu *Berthæ* confectionalis suæ prædium suum in Pago *Huningen* situm in Comitatu Adelberti, quod jure hereditario possederat, Ecclesiæ S. Pancratii in *Baggenanc* fratribusque inibi Christo secundum regulam S. Augustini fervientibus pro remedio animæ suæ &

uxoris suæ Berthæ, omniumque parentum suorum contradidit, duobus mansis exceptis, quos Cunrado de *Wolfesfelden* & fratri ejus Ottoni in beneficium concessit. Quia vero redditus præfati prædii Bertholdus de *Ingersheimb* in suos usus pro quibusdam negotiis mancipaverat, statutum est, ut si quando Baggenacensis Ecclesia, sive per se sive per Marchionem de manibus prætaxati viri qualicunque pactione illud redimere possit, cum omni utilitate, quæ inde proveniret, libere & absque ulla contradictione possideret. Hæc autem traditio facta est anno Dom. incarnationis MCXXXIII. Indictione XII. Lotharii Regis anno IX. Adilberto Archicancellario, regente Spirensis Ecclesiam Sigefrido venerabili Episcopo, Bertholdo prædictæ Ecclesiæ Præposito. Aderant etiam de Congregatione, quando traditum est allodium, fratres religiosi & probabiles viri, qui cum cæteris assistentibus testimonium præbent hujus rei, Adelbertus, Henricus, Richardus, Ropertus, Drutmannus, Presbiteri, Wolpodo parochianus, Adelhohus acolitus, de Laicis tam liberis quam servis Bertholdus de Ingirsheimb, Conradus & frater ejus Otto de Wolfesfelden, Waltherus de Otheubrugge, Wignandus de Grecingen, Rogerus de Blidolvesheimb, Adelbertus de Merevelt &c. Hæc scripta sigilli nostri impressione corroboravimus, ut si quis ea ulterius infirmare tentaverit, auctoritate Apostolica & nostra vinculo anathematis obligatum se cognoscat.

Sig. Sigifridi D. gratia Spirensis Episcopi.

XXXVIII.

XXXVIII.

CONRADI III. IMPERAT. CHARTA CONFIRMANS
CAMBIUM BURCARDI EPISCOPI BASILIENSIS
CELLÆ IN NIGRA SILVA, QUAM
S. UDALRICO CESSIT.

ANNO MCXXXIX.

Ex Tabulario Abbatiae D. Petri in Nigra silva.

In nomine Sanctæ & individuæ Trinitatis. Ego Conradus Dei gratia Romanorum Rex II. quia nostrum est Religiosorum hominum dignis petitionibus assensum præbere, quod benignitati nostræ convenit, ea, quæ auterioribus temporibus ad honorem Dei laudabiliter gesta sunt, roborare. nos precibus fervorum Christi de Cella Sancti Petri quæ pertinet ad Cluniacensem Ecclesiam, (a) quæ sita est in *nigra silva in pago Brisgouua*, dignum duximus acquiescere. qua de re Concambium illud, quod actum est a venerabili priore ejusdem loci, domno scilicet Vodalrico ejusque fratribus cum Burcardo Basiliensi quondam Episcopo per legitimam Commutationem cum idoneis testibus per utriusque Eccle-

(a) Conf. QUERCETANI (DU CHESNE) *Bibliotheca Cluniac.* p. 1742. ubi legitur: „Prioratum de Sella, alias S. Udalrici in Nigra silva Diocesis Constant. ubi debent esse. Priore computato, septem Monachi & debent ibi celebrari cotidie duæ Missæ & debet fieri eleemosyna bis in hebdomoda & cotidie transeuntibus.

fiæ advocatum videlicet Erluinum comitem præfatæ Cellæ defensorem; & Seligerum eo tempore Basiliensem advocatum, presente & rogante Basiliensi præfule Ortlibo — Laudamus, & confirmamus. omnique ævo inconvulsum & incontaminatum manere per Regiam auctoritatem decernimus. hac igitur nostra confirmatione prædicti fratres certificati libere sine omni contradictione possideant ea loca, quæ in eorum privilegiis ex antiqua descriptione continentur, nec ullius hominis infestatione vel querimonia perturbentur — si quis autem hoc tam salubre decretum ullatenus destruere attentaverit auri purissimi XL. libras componat, quarum partem dimidiam in fiscum Regium persolvat, reliquam in usum ejusdem Ecclesiæ restituat. Actum M. C. XXXVIII. dominicæ incarnationis anno apud *Argentinam*. presentibus Reverendis Archiepiscopis, videlicet Adalberone Trevirensi Metropolitano, apostolicæ Sedis legato, nec non Biffunciensi Archiepiscopo, aliisque Episcopis, Mettensi, Tullensi, Herbipolensi, Wormaciensi, presente Duce Friderico Regis ipsius Germano, *Duce Conrado*, *Herimanno Marchione*, Comitibus quoque *Bertulfo nostri Cenobii Advocato*, Comite Hugone, Comite Sigeberto, Comite Allwico, Comite Reinaldo, Comite Friderico, presente Heinricho Argentinensi advocato, Cuonone etiam de Cunnrington, Erlewino de Nuenbuch, Teoderico de eodem Castro, Volcardo, aliisque quam plurimis viris nobilibus. Eo tempore, jubente rege, principes qui aderant, expeditionem contra Saxones Regnum commoventes juraverunt.

Signum Conradi Regis Romanorum invictissimi. (Locus monogr.)

Ego Arnoldus Cancellarius, vice Alberti Archicancellarii recognovi.

XXXIX.

CHARTA TRADITIONIS ECCLESIE IN WOLUEN-
WILARE PER VIRUM NOBILEM, ERLEWINUM DE
WOLUENWILARE, MONASTERIO S. PETRI
IN NIGRA SILVA FACTÆ.

ANNO MCXXXIX.

Ex Tabulario S. Petri in Silva nigra.

In nomine Sanctæ & individuæ Trinitatis; Amen. Amen. Amen.
Notum fit omnibus tam præsentibus quam futuris. qualiter vir
nobilis Erlewinus de *Woluemwilare* obtentu divinæ propitiationis. ac spe
præmii cælestis rerum suarum Christo auspice apostolorum principem he-
redem elegit. legitima donatione instituit. ac præsentis kartæ karactere
designari fecit. Qui vir ingenuus veniens ad locum qui *Holzenbrugga*
vocatur. multis simul congregatis tradidit æclesiam de *Woluenwilare*
cum omni sui juris libertate. & duas partes predii sui quod in ipsa uilla
possederat super reliquias sancti Petri sine omni contradictione. cum
mancipiis. uineis. agris. pratis. filuis. terris cultis. & incultis. aquis.
exitibus. & redditibus. præsentis aduocato nostro *Comite Bertolfo* hoc in
suam tuitionem quasi proprium suscipiente. ut ipse uice ipsius Erlewini
in majori placito. in ipsa regione congregato traderet beato Petro. &
servientibus apud cellam Christo Domino. Aduocatiam autem tam su-

pra ecclesiam quam & predium eidem Bertolfo comiti destinavit & constituit. ac potenter assignavit. In ipsa autem donatione exceptit unam vineam. & unam Scopozam.. Huic rei praesentes aderant in testimonium ipse *Bertoldus comes*. Teodericus de *Rotenleim*. Teodericus de *Nuenburc*. Uolchardus. Eberhardus. Fridericus de hasela. Erchenbolt de Uorcheim. Waltere de Kencingen. Wern de Kencingen. Wernhere de Ueltheim. Adalbret de Eichstat. Eberhart de Eichstat. Eberhart de Scalfatt. Drudewin de Waldegga. Berger de Gurtwilere. Rodolf de Mundingen. Rodolf de Gurwilere. Hiltebolt & Bernwart de Lessingen. Conrad de Burchheim. Henricus de Waldegga. Nibelunc de Waltersshouen. Amalger & Wernhere de Nuershufen. De hinc non longo tempore euoluto. praefatus comes Bertolfus fidei suae sponsonem soluens. sicut rogatus fuerat. coram *Marchione Herimanno*. juxta uillam quae dicitur *Osmanningen*. multis coram positis. tradidit praedictam aeccliam cum predio beato Petro. cum omni jure quo id praefatus miles habuerat. Hi autem praesentes fuerunt. *Herimannus Marchio*. Wezel comes de Heigerloch. *Theodericus de Rotenleim*. Gesso de Ofenberk. Conradus de Suarcenberk. Geroldus de Scercingen. Adalbertus Eginno de Eistat. Volchardus de Nuenburc. Vdalricus Hartmannus de Krocingen. Eberhart de Scalfat. Wern. Waltere de Kencingen. Wern de Rinowe. Sigeboto de Houenwilere. Meginwart de Rimesingen. & alii quam pluri. Haec autem donatio sicut & anterior libere. & absque omni profus contradicione facta fuisse dinoscitur. Prior vero dominus Adalbertus cum fratribus suis. ductu comitis. & ejusdem largitoris predium adierunt. & antiquo possessore eis cedente. & secedentes legitime possederunt. tenuerunt tribus diebus. nullo contradicente. nullo impediante. Sed & ipse

Erlewinus una cum uxore sua Willibirga predium in beneficium pro uno denario quotannis soluendo receperunt. quamdiu hoc tenere uoluissent. eo pacto. ut post obitum ipsorum æclesiæ liberum & inconvulsum cum omni jure suo. remota omni controversia permaneret.

Actum est hoc anno incarnationis dominicæ M. C. XXXVIII. Indictione secunda. regnante Conrado rege.

Preterea sciendum quod prædictus Erlewinus tertiam partem predii sui in prænominata uilla siti. præfatæ uxori suæ tradidit, eique Bertolfum comitem defensore constituit. ut quicquid ipsa statuere inde vellet. liberam potestatem ac facultatem obtineret. idque firmum. & ratum foret. Ipsa autem Christo inspirante suam tertiam partem pro remedio animæ suæ. & omnium parentum suorum. per manum Bertolff comitis de Nuenburc. præsentis filio suo Bertolfo. eidem cenobio libere. & absque ulla contradicitione tradidit. Prior autem dominus Adalbertus cum fratribus suis sicut & antè predium adierunt. ipsaque eis cedente & secedente legitime possederunt. nulloque contradicente. tenuerunt. Idem & ipsa itidem cum anteriori predio pro annuo censu unius denarii in beneficium recepit. eo tenore ut post decessum ejus liberum. integrum. & indiminutum juri æclesiæ cederet. & muta omni calumnia. perpetim permaneret. Hujus rei testes sunt. Volchardus Eberhardus. Teodericus de Nuenburc. *Conradus de Suarcenberc.* & filius ejus Conradus. Egino. Eberhardus. Adalbertus de Eistat. Eberhardus de Scalfat. Hartleibus de Norsteten. Berwardus de Lessingen. Wernherus de Nuershufen. Fridericus de Hafela. Volchloo. Henricus de Niggen.

† Ego *Herimannus Marchio* ad munimentum veritatis horum quæ vidi. & audivi ac certissime cognovi. præsentem kartam sigilli mei impressione roborari ac confirmari feci.

XL.

CONRADUS III. IMP. ECCLESIE LAUSANENSIS
JURA ET POSSESSIONES CONFIRMAT.

A N N O M C X L V.

Ex Ruchati Hist. Pagi Vaud. Ms.

In nomine Sancte & individue Trinitatis. Conradus divina favente clementia Romanorum Rex secundus. Iustitie definitio est constantem & perpetuam habere voluntatem unicuique tribuendi quod sibi de Jure competit: Quam virtutem cum omne hominum genus partim a natura partim institutis legalibus edoctum, colere semper & exercere debeat precipue tamen regie dignitati congruit talem animi habitum immutabiliter induere; eis autem personis nostra dignitas in omni pietatis & equitatis defensione propensio debet adhibere benevolentiam, que divinis sincerius mancipate sunt obsequijs, & nobis in administratione regni sollicitate agentibus & orationis munde beneficio & veracis consilii subsidio & indefessi laboris studio assistunt. Ea propter omnium tam futurorum, tam presentium noverit industria, qualiter nos ob regni nostri

firmam stabilitatem & anime nostre nostrorumque parentum perpetuam salutem, nec non interventu & petitione Amedei venerabilis Lausanensium Episcopi, eandem Lausanensem Ecclesiam sub nostre defensionis patrocinio suscipimus & omnes possessiones eidem Ecclesie pertinentes & nominatim, Muratum, Lustriacum, Corbarissam, Corfie, Cubizacha, Leuconares & quicquid *Dux Rodolfus (a)* ob multas in regnum tempore Predecessoris nostri Henrici *Imperatoris nefandas Presumptiones, omni divina & humana lege tam vite quam rerum proscrip-tus & damnatus (b)* & quicquid ipse sui-que infra fluvium Sarina & montem Jovis & Pontem Gebennensem & infra montana Jurium & alpium habuerunt, cum omnibus appenditiis, sicut in privilegio prefati Henrici continetur. Predicto venerabili Episcopo & Ecclesie Lausanensi regia autoritate confirmamus. Preterea omnes donationes a Lamberto, qui eidem Ecclesie utcunque preesse videbatur de rebus Ecclesie factas viribus carere decernimus, Edicto Regali precipientes, ne aliqua persona magna sive parva de rebus Ecclesie Lausanensis occasione donationis Lamberti quicquam retinere audeat, sed prefatus Episcopus sui-que successores omnes res illas sine alicujus contradic-tionis molestia deinceps libere ac pacifice obtineant, & ut hec nostra confirmatio rata & stabilis permaneat, hanc inde chartam scribi & sigilli nostri impressione insigniri iussimus, & testes qui presentes aderant subtus notari fecimus, quorum nomina hec sunt.

(a) Intelligitur Rudolfus Rheinfelden-sis Dux Suevise & Burgundie, Henrici IV. Imp. æmulus.

(b) Conradi III. Imp. indignatio contra Rudolfum Anticæsar. ante 65. annos mortui, hic exprimitur.

Heinricus Moguntinus Archiepiscopus, Albero Trevirensis, Arnoldus Coloniensis, Burkardus Argentinensis, Bucco Wormatensis, Sifridus Spirensis, Wibaldus Stabuli Abbas, Heinricus Hersveldii Abbas, Folkardus Laurizamensis Abbas, Ruothardus Evarbatensis Abbas, Emico Chonaugensis Abbas, Fridericus Dux Suevorum & filius ejus Fridericus, Dethelmus Comes de Luxemburg, Emicho Comes de Lyningen, Voppo Comes de Hennenberg.

Signum Domini Conradi Romanorum Regis secundi.

Ego Arnoldus Cancellarius vice Heinrici Moguntini Archiepiscopi & Archicancellarii recognovi. Anno Dominicæ Incarnationis MCXLV. Indictione VIII. Regnante Conrado Romanorum Rege secundo. Anno vero regni ejus VIII. Data est Wormatie in Christo feliciter Amen.

XLI.

CONRADI III. IMP. DIPLOMA PRO ECCLESIA
INTERLACENSI, CONFIRMANS JURA EJUS ET
POSSESSIONES.

A N N O M C X L V I.

In nomine Sanctæ & individuæ Trinitatis; Cunradus divina favente
Clementia Romanorum Rex secundus.

Regali convenit excellentiæ illorum petitioni maxime condescendere, qui pauperem vitam eligentes, religionis cultui operam dantes,
idcirco

idcirco bona temporalia contemnentis, ut sibi mereantur celestia; quorum pie intentioni cooperatores esse volentes, tam præsentibus, quam futuris notificamus; qualiter nos devote petitioni viri religiosi Lüttholdi prepositi aquiescentes, nec non etiam consilio curie nostræ & primatibus, Ecclesiam Sanctæ Mariæ Virginis, sitam in Laufannensi episcopatu, in comitatu Burgundiæ, Interlacus Madon vulgaliter nominatam, sub nostræ tuitionis Mundiburdiū suscepimus, susceptæque nostra auctoritate hanc contulimus libertatem, ut ab omni investitura & exactio-
ne immunis, soli Deo quiete & libere serviens, domum orationis se solummodo esse recognoscat; hujus autem domus fundator Seilgerus de Oberhoven, cum ceteris boni propositi cooperatoribus existens, canonicam ibidem vitam secundum regulam Sancti Augustini instituit, rogans eam dedicari in honorem matris Domini & omnium Sanctorum; volentes itaque firmum ac indivulsum esse bonæ institutionis propositum, precipiendo jubemus ut nullus Archiepiscopus, Episcopus, Dux, Marchio, Comes, nulla denique magna parvave persona, prenominatæ ecclesiæ fratres vel res, ad usum eorum in presenti contraditas, vel que in posterum eidem ecclesie contradite fuerint, divestire, molestare, inquietare presumat. Sub eadem etiam tuitione regie auctoritatis fundum in Grindelwald a Schoneicce, usque ad Alpigulum & ad glaciem inferiorem, & quartam partem fundi in Iseltwald, prius quidem regno pertinentes, quos nos a Duce Cunrado deliberatos, ipso consentiente prenominatæ ecclesiæ, legitima donatione contradidimus, indissolubiler confignamus, confirmantes ut *advocatiam a prefato Duce retentam* nullus suscipiat, nisi quem consensus fratrum tali conditione eligat, ut

Cod. Dipl.

M

penitus ea careat si eis malum aliquod ab eo illatum, infra terminum XL. dierum, secundum voluntatem eorum & *rectorum Burgundiorum* non fuerit emendatum. Hoc etiam edicto regali statuentes ne aliquis successorum nostrorum regum seu Imperatorum vel alia quævis persona, hoc nostræ donationis statutum, irritare presumat; super hec, si quis fratribus prefate ecclesie aliquid agrorum, vinearum, sylvarum, Alpium, pratorum, seu aliarum rerum ad honorem regni pertinentium, & absque tributo manentium, donaverit, a nobis in Domino Jesu Christo, eorum religio dono datum habebit. Preterea decernimus, ut confratres ibidem Deo servientes, sicut liberam de constituendo sibi preposito habent electionem, ita etiam advocatum quem voluerint, eo pacto & jure assumant, ne advocatia ad heredes advocati traducatur, & tali electione a preposito investitus; a rege etiam sicut justitia exigit, regali banno investigetur. Et sicut prescriptum est per omnia de priori Advocato, sic erit & de isto. Si quis autem hujus nostræ confirmationis statutum, infringere tentaverit, centum libras auri purissimi componat, quarum dimidiam partem Camere nostre reliquam vero prefato monasterio persolvat. Et ut hæc verius credantur & omni deinceps tempore inviolata servantur, impressionem sigilli nostri corroboramus, & testes annotari, sub quorum præsentia hæc acta sunt, fecimus; quorum nomina hæc sunt. Hermannus Constantiensis Episcopus, Otmarus Abbas de Rinaugia, Fridericus Dux Suevorum; Comes Detthpoldus de Berga, Comes Egeno de Vehingen, Comes Eberhardus de Kirchberg, Mangoldus de Werda, Waltherus de Lobenhufen.

Signum Domini Cunradi
Romanorum Regis secundi. (Locus monogrammaticus)

Ego Arnoldus Cancellarius vice Henrici Moguntini Archiepiscopi, & Archi Cancellarii recognovi.

Data XII. Kal. Augusti, Indictione VIII. Anno Dominice incarnationis M. C. XL. VI. Regnante Chunrado Romanorum rege secundo, anno regni ejus VIII.

Actum Ulme in Christo feliciter, Amen.

Nota. Donationem hanc Conradi III. Fridericus I. Imp. successor ejus, confirmavit Constantiæ A. 1183. consentiente Berchtoldo Duce. Inter testes leguntur Fridericus Dux Suevorum, Otto Dux Bavarix, Comes Ludovicus Ferrettarum, Comes Hermannus de Vrobure, Comes Wernherus de Honbere & Fridericus frater ejus, Berchtoldus de Ufinbere.

XLII.

NOTITIA DONATIONIS ALLODII AD BASTOLVIS-
WILRE MONASTERIO S. PETRI FACTÆ.

ANNO MCXLVIII.

Ex Rotulo San-Petrino.

Anno Dominicæ Incarnationis M. C. XLVIII. dedicata est Ecclesia S. Petri à Domino Herimanno Constantiensi Episcopo. cujus parietes jam præ vetustate collapsi sunt. & cujus menia ad instar Constau-

tianæ aniculæ corruerant. sed per Dominum Gozmannum hujus loci Abbatem. Deo juvante restaurata velut pulchra juvencula surrexerunt. cujus Dedicacionis officio rite peracto. eandem sponsam Christi ac si alteram Jerusalem novam donatione cujusdam allodii ad *Bastoluiswilre*. communi fratrum suorum assensu nobiliter dotavit. Quod vir quidam nobilis Cono de Eicha vocatus. viam universæ carnis ingressus. una cum servo Hiltmaro ejusque familia. S. Petro pro redemptione animæ suæ devotus tradiderat. sed temporibus infelicitatis à filio ipsius H. & aliorum pravorum invasione seu deprædatione a nostra ditione exterum, & penitus abalienatum fuerat. Cui defectui jmmo inefficientiæ quidam ex fratribus nostris Sigefridus presbyter dictus. se objiciens pieque succurrens. utpote qui claustralibus utilitatibus sive in libris sive in cappis vel aliis hujusmodi negotiis ut debuerat sepe profuerat. trium marcarum largitione à malignorum infestationibus idem allodium prorsus liberum effecit. mediante & juvante Adalberto de Scopfheim. definitum est hoc apud castrum Offenburc. audientibus & videntibus religiosis personis. Videlicet Domino Volmaro Abbate Hirsaugienfe. Gotefrido Genginbacense. Conrado Scutrenfe. itemque Conrado Swarzahense. & non solum his. sed & aliis nobilibus viris. quorum nomina subscripta sunt. Rodolfo de Ahlefowa. Eberhardo de Sibichinsteina. sed & de *Domino Ducis* interfuerunt isti. Adalbertus de Scopfheim. Adalbertus & frater ejus Conradus de Stoufinberc. Sarnagal de Appinwilre. Sigihelm de Tatenwilre. Burchart de Stoufinberc. Adalbertus de Baden. & alii quamplures.

XLIII.

CHARTA DONATIONIS PRÆDII APUD ZARINGEN
A GEROLDO DE SCHERZINGEN ABBATIÆ S. PETRI
IN NIGRA SILVA FACTÆ.

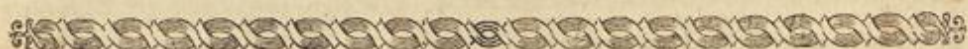
ANTE ANNUM MCLII.

Ex Rotulo San - Petrino.

Notum esse Christi fidelibus tam futuris quam præsentibus cupimus Concambium, quod bonæ memoriæ Dominus Eppo Abbas unanimi fratrum suorum consilio & assensu cum Duce Conrado pro utilitate Ecclesiæ sibi commissæ patravit. Prædium igitur, quod apud *Zaringen* a Geroldo de Scherzingen (a) nobis traditum possedimus. ipsi Duci donavimus. porro idem princeps cum uxore sua Domina *Clementia* & filiis suis *Conrado* & *Berhtoldo* tale allodium quale apud *Amindon* (b) visus est habere. cum omnibus ad id pertinentibus. scilicet Ecclesiam una cum curte. & quicquid inibi tam in terris quam in agris. pratis. pascuis. silvis. aquis. aquarumve decursibus. cultis & incultis dici vel nominari potest. per manum Henrici nobilis viri de *Rinuelden* reciproca vicissitudine delegavit. Huic ratæ commutationi præter multitudinem Clie-

(a) Hic Geroldus anno 1115. fundavit Monasterium Monialium in Seleden. In antiquo autem Calendario Seldenfi, & apud MABILL. *Annal. Bened.* Tom. V. fol. 694. vocatur Geraldus. (b) Emmendingen.

tum fuorum qui illic aderant plurimi. nobiles viri intererant isti. quorum nomina in rei gestæ testimonium ascripta sunt. Henricus de Rinvelt. Vdalricus & frater ejus de Gammertingen. Eberhardus de Twiëla. Vdalricus de Belpa. & filius ejus Conradus. Adalgoz de Werrâh.

XLIV.

NOTITIA DONATIONIS IN SLATHA MONASTERIO
S. PETRI IN NIGRA SILVA FACTÆ.

ANTE ANNUM MCLII.

Ex Rotulo San- Petrino.

Quidam homo de *Slatha*. Adelbertus dictus. III. mansos apud eundem locum fitos. Beato Petro hujus loci dedit patrono. Verum quia aliqua pars ejusdem predii censualis erat. & quinque nummos ad Ecclesiam *Steine* per singulos annos persolvebat. ideo unum agrum solidum persolventem. ad eundem locum dedit. Sicque reliquam partem prædii deinceps ab ejusdem loci subjectione redemit. Hæc autem omnia in presentia *Ducis C.* utrarumque Ecclesiarum Advocati patravit. quique hoc inviolata postmodum fore suo jure firmavit. Huic autem rei interfuerunt *Heinricus de Badin.* Harimannus de Chrocingen magister censuum ad *Steine* pertinentium. cum aliis pluribus.

XLV.

NOTITIA DONATIONIS ALLODII APUD HUSEN
MONASTERIO S. PETRI FACTÆ.

CIRCA ANNUM MCLII.

Ex Rotulo S. Petrino.

Vdalricus de Aleinach tale allodium quale visus est habere apud Husen. S. Petro tradidit coram Domino suo *Duce Conrado*. astantibus & collaudantibus filiis Cononis fratris ipsius. Conrado scilicet atque Vdalrico interrogatu ejusdem Ducis. Hujus rei testes sunt Conradus de Swarcinberc. Bertholdus de Tannegga. Cono de Kunringen. Dietricus de Rotenleim. Livtoldus de Tegeruelt. Conradus de Krenchingen. Trutwinus de Waldegga. Adalbertus de Swerza. Eberhardus de Eistat. Rodolfus de Bocheim. Itemque ex *hominibus Ducis* Egilolfus de Blanchenberg. Wernherus de Roggenbach. Gotefridus de Stoufen. *Heinricus de Baden*. Hiltibrant de Tonfola. Hugo de Amparingen. Reginboto & frater ejus Conradus de Ofmaningen. Gotefridus de Märhtela. Reginhardus de Brivlingen. Rodolfus de Altinchoven. Reginhardus de Veristat. *Conradus de Zaringen*. & alii quàm plures.

Quoniam autem rei gestæ renovatio sive repetitio. confirmatio dicitur. defuncto Duce C. in cujus presentia prefatus Vdalricus hoc donarium S. Petro devotus obtulit. nepote quoque suo Vdalrico in

expeditione Jerofolimitana viam univerſæ carnis ingreſſo, ipſe miles. U. cum fratre defuncti. Conr: locum iſtum adiit. & communiter parique voto ipſum allodium delegaverunt. preſente & conſentiente Domina ſua *Clementia Duciffa*: aſtante quoque Conrado de Swarcinberc. & *de domo Ducis* quidam, qui huic factò interfuerat. Scilicet Conradus de Rinvelt. Gotefridus de Rôtwila. Gerunc de Tuttinshufen. Bernhere de Hericheswilare. Henricus de Scopfheim. Reginboto de Slatta. Waltherus de Tahfwane. Reginhardus de Valchenſteina. Reginboto de Ofmaningen. Cono de Opfingen. *Conradus de Zaringen.*

~~~~~

XLVI.

NOTITIA TRADITIONIS PRÆDII APUD BIKKEN-
SOLA MONASTERIO S. PETRI FACTÆ.

~~~~~

CIRCA ANNUM MCLII.

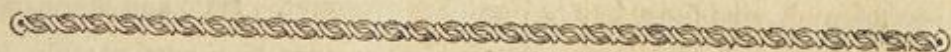
~~~~~

Ex Rotulo San-Petrino.

Quidam miles de familia Ducis nomine Cono de Opfingen dictus. tale predium quale apud *Bikkenſola* viſus eſt habere. beato Petro hujus loci dedit patrono. Hac tamen interpoſita ratione. Si ei ex legitima conjuge filius non naſceretur. Hanc autem traditionem per annualem Denarij unius cenſum in feſto St. Martini dandum roboravit.

nam

nam idem predium sibi quoadusque vitales carperet auras, concedi per eundem censum rogavit. presente & annuente Domina sua *Clementia* Ducissa. Conrado quoque de *Swarcinberc.* Ecclesie Waltchilichæ advocato. astantibus etiam & hoc attestantibus pluribus *de domo Ducis.* ex quorum numero pauca nomina subscripta sunt. Conradus de Rinfelden. Odalricus & fratruelis ejus Conradus de Aleina. Gotefridus de Rotwila. Henricus de Scopfheim. Gerunc de Tittinshufen. Reginboto de Ofmaningen. Reginhardus de Valchensteina. Reginboto de Slatta. *Conradus de Zaringen.*

XLVII.

EXCERPTA EX BERTOLDI IV. DUCIS ZARING.
CONFIRMATIONE FUNDATIONIS MONASTERII
S. PETRI IN NIGRA SILVA.

ANNO MCLII.

Ex Schannati Vindem. liter. Collect. I. p. 162.

Notum vobis facimus, qualiter *Dux Bertholdus* hujus nominis *quartus*; *Ducis Conradi filius*, in festo Sanctorum Marcellini & Petri, ad hoc Monasterium a Parentibus suis in honore beati Petri Apostoli institutum venit devotus, eique omne Jus, quod a Progenitoribus

Cod. Dipl. N

---

fuis possederat, in manum Domini Gotzmanni hujus loci Abbatis, dextera sua contulit & firmavit munificus: primum autem hujus donationis fuit exordium, nunquam aliquem inter se huic Cellæ præponere Advocatum, illudque constituit deinceps manere inviolatum. Addidit etiam idem Dux Cænobitis istius Monasterii Munus, scilicet ut quicumque ex Clientibus suis, vel etiam familia sanus five infirmus nec non in novissima hora constitutus ad hoc Monasterium conversionis gratia vellet venire, aut de allodiis suis, five alijs quibuscunque rebus, Christo inibi fervientibus quicumque conferre, absque omni contradictione faceret, nec suam ulterius super hac re licentiam quæreret. Hæc non solum pater ipsius & patruus egerant, verum etiam avus ejus cum consilio & auxilio fratris sui Domini Gebhardi Constant: Episcopi devotissime fecerat. Præterea *Domina Clementia mater ejusdem Ducis* primitus, monitu Domini Herimanni prædictæ Constant: Ecclesiæ Præfulis in sepultura mariti sui Ducis Cunradi cum consensu filiorum suorum videlicet Rodolfi, Adilberti, Hugonis hæc eadem nobis concesserat, atque in perpetuum illibata fore firmaverat. Facta sunt autem hæc tempore Domini Papæ Eugenii sub Rege Friderico. Anno ab Incarn. Domini MCLII. IV. Non. Junij Indiēt. XV. in choro S. Petri &c.

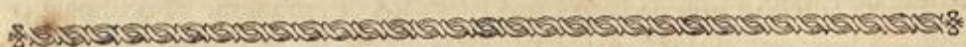

---

dedimus. allodiumque ipſius apud *Houſin* viciffim ſuſcepimus. Hujus vero rei pactio in *villa Vilingen* dicta, taliter eſt facta, ut quicumque eam interrumperet, XX. talenta *Duci Bertholdo* tribueret. In hac pactione aderant teſtes idonei. in hac pagina ſubſcripti. Conradus de Rondſtal. Bertholdus. Sigeboto. Wernherus. Eberhardus de Vilingen. Sigefridus de eadem Villa. & frater ejus Rodolfus de Afcheim. Poſt hoc autem eandem pactiorem Burchardus de Berno cum conjuge ſua Ludinta. matre videlicet ſupradicti militis firmavit. atque quicquid ſui juris in eodem allodio videbatur eſſe. apud Pegin ſuper Reliquias Sanctorum illorum allatas dedit. his ita geſtis. tandem eadem cauſa apud *Friburg* in preſentia *Ducis Bertholdi*, hujus Monafterij advocati terminatur. & per ejus manum. allodium jam fati militis nobis delegatur. noſtrumque predium illi in poſſeſſionem donatur. Hujus rei nobiles viri affuerunt, qui hanc viderunt, & audierunt. *Adelbertus frater Ducis Bertholdi*. Bertholdus de Löwinſtein. Wernherus de Horinberc. Diethericus de *Rotinleim*. Item iſti de *Clientibus Ducis* affuerunt. Wernherus de Roggenbach. Conradus de Stouphin. Burchardus de Tonful. Conradus de Rinuelden. & frater ejus Gerhardus cum alijs per pluribus. hæc videntibus & audientibus. Quidam vero miles Burchardus vocatus. ejusdem predij Dimidium manſum in eadem villa ſitum. & dimidium manſum apud Velchilicha poſitum. a ſupradicto milite Burch. de Berno in beneficium ſuſceperat. quoadusque viveret. Huic quoque IIII. marcas. excepto uno quadrante dedimus. & prædictos manſus ab eo in pignus ſuſcepimus.

Deinde supradictus miles Burchardus alteram dimidiam partem mansi, qui apud Velchilicha situs est nobis cum Domino suo Bertholdo de Rietheim dedit. & tres marcas absque uno quadrante a nobis accepit. Huic rei interfuerunt. Landoldus de Harthufin. Adelbertus & Nartwic de Hufin. & alter Adelbertus de nostra Familia.

L.

FRIDERICUS I. IMP. CONFIRMAT DONATIONEM
CURTIS BESIGHEIM MARCHIONI BADENSI HERMANNO III
FACTAM A VIDELBERTA ABBATISSA
IN ERSTEIN.

A N N O   M C L I I I.

Ex Autographo Tabularii Bada- Badensis.

In nomine Sancte & individue Trinitatis, Fridericus divina favente clementia Romanorum Rex Augustus.

Regia dignitas reipublice secundum veterum censuram. bene & congruè consulit, si, quod multorum fidelium affectio desiderat, perpetuo memoriali stabilire curabit. Quocirca omnium tam futurorum quam presentium solers noverit industria, qualiter tota ecclesia in Erstein Videlberta Abbatissa cum ceteris fororibus suis nec non Clericis ac Laicis atque totâ familiâ curtim *Bastucheim* jam dicte ecclesie à pie me-